

Het Alevitisch Geloof

Remzi Kaptan

Het Alevitisch geloof

Remzi Kaptan

2018

Copyright

Alevitische gemeenschap “Alevi Toplumu” (ATAG)

Taubenstr. 20, 70199 Stuttgart, Duitsland

Tel: 0049173 780 56 17

www.alevitentum.de

alevitentum@yahoo.de

Vertaling in het Nederlands
en metrische bewerking gedichten:
Arthur Kooyman

ISBN voor Nederland:
978-90-6425-000

Het Alevitisch geloof

Remzi Kaptan

Alexandria Editions
Utrecht, 2017

Remzi Kaptan (1976) is een Alevitische schrijver en intellectueel. Sinds zijn jeugd houdt hij zich bezig met de problemen van Alevieten en hoe deze opgelost kunnen worden. In de Alevitische gemeenschap genieten zijn geschriften veel aanzien. Remzi Kaptan publiceerde boeken en ook talrijke opstellen en essays over het Alevitisch geloof en het Alevitisch bewustzijn.

Contact: remzi.kaptan@yahoo.com

Inhoud

Als woord van groet	9
Gelofte / İkrar	11
Geloof in God	12
De profeet Mohammed	13
Overzicht van profeten en de boodschap van de laatste heilige profeet Mohammed	17
De heilige Ehlibeyt	19
De betekenis van de twaalf imams voor Alevieten	21
De twaalf imams	23
Hacı Bektaş Veli	35
Fatma Ana	37
Pir Sultan Abdal	39
Cem	41
Het Cem-gebed	44
De twaalf diensten / 12 hizmet	45
Semah – de dans voor God	47
De persoonlijke geloofspraktisering van Alevieten	49
Vasten	53
Vasten in de maand Muharrem	55
De betekenis van Aşûre	56
Korte data met betrekking tot het Muharrem-vasten	58
Vasten tijdens Hizir	60
Het Offerfeest	63

Het feest Nevruz / Newroz	66
Hıdırellez	68
Het morele systeem	70
Broederschap / Mûsahiplik	72
De dood - het lichaam steft, de ziel blijft bestaan	77
Het doel van het Alevitisch geloof	81
De stem die niet stil te krijgen is	83
Een volkomen mens: de heilige Hüseyin	85
Waarom de heilige Ali belangrijk is	88
Een paar vragen aan Alevieten en over het Alevitisme	92
Aantal en verdeling van Alevieten	101
De rol van de vrouw	104
Het Gebod / Buyruk	106
De 4 poorten en 40 treden / Dört Kapı Kırk Makam	109
De stad van harmonie / Rızalık Şehri	116
De problematiek van het onderzoek naar het Alevitisme	118
Aanspraken ten opzichte van de Turkse staat	121
Alevitische gedichten	124
Spreuken	128
Een gebed / Gülbank	130
Alevi-Alevitisch	131
Dilan maakt kennis met Semah	137

Als woord van groet

Waar een Aleviet in gelooft is een humanistische, met de natuur verbonden, tolerante geloofsleer. Deze wordt gekenmerkt door tolerantie, openheid ten opzichte van de wereld, bescheidenheid en naastenliefde. Alevieten staan voor vrijheid van geloof, het zich houden aan mensenrechten en gelijkheid van de vrouw in de maatschappij. Bij Alevieten staat de mens centraal.

Het Alevitisme heeft als doel een, met zichzelf, met de maatschappij en met de natuur tevreden persoonlijkheid te vormen. Men kan ook zeggen, dat men volgens deze leer naar een bepaalde rijpheid moet streven, naar het begrijpen van de zin van het leven. Dit doel is bereikbaar door de leer van ‘de vier poorten en de veertig zuilen’ (“4 Kapı 40 Makam”).

Deze leer geeft het systeem van Alevitische waarden weer. De moraal en het systeem van Alevitische waarden baseren zich op de uitspraak van Hacı Bektaş-ı Veli: „Beheers je handen, je tong en je lendenen!”, “Eline, diline, beline sahip ol!”

Alevieten geloven in één god, erkennen Mohammed als hun profeet en vereren hem. De andere profeten die in alle boeken voorkomen, worden evenveel gerespecteerd als de profeet Mohammed. Verder is volgens Alevieten de heilige Ali de eerste opvolger van de profeet en de twaalf imams, nakomelingen van de Ehlibeyt, de daarop volgende.

Het gemeenschappelijke gebed vindt plaats in de eredienst, die men „Cem“ noemt. De Cem-ceremonie dient meer dan slechts het gezamenlijk gebed, het vervult tegelijkertijd ook opgaven, zoals bijvoorbeeld de rechtspraak en de oplossing van (onderlinge) conflicten in de Alevitische gemeenschap, zodat de gemeenschap in vrede met elkaar leven kan.

Op grond hiervan is de Cem-ceremonie niet alleen een sacrale gebeurtenis, maar deze heeft ook een profane, wereldlijke functie.

De rituele dans „Semah“ - een deel van het gebed - heeft een zeer hoog aanzien in de Alevitische geloofsleer. De Semah wordt onder begeleiding van een saz (een luit met een lange hals) en mystieke liederen uitgevoerd. Vrouwen en mannen bewegen zich in cirkels en draaien om de eigen as. De draaiende bewegingen tijdens de Semah symboliseren niet alleen het universum en de omloopbaan, maar ook het leven en de zich steeds vernieuwende natuur.

Alevieten vasten twaalf dagen in de (rouw)maand Muharrem en sluiten de rouwperiode af met het maken en delen van de zoete spijs „Aşûre“.

Uiteraard is het niet de bedoeling dat men zich slechts eenmaal per jaar moet onthouden van zaken. Het is juist een plicht van elke Aleviet om te allen tijde ascese te beoefenen en zo rein en wijs mogelijk door het leven te gaan.

Met dit boek is getracht u een korte weergave over Alevieten en het Alevitisme te geven.

Gelofte / İkrar

Het Alevitisch geloof is een geloofsleer, die tot doel heeft de menselijke perfectie te bereiken.

Het afleggen van een gelofte (“ikrar”) toont de bereidheid en de wil dit pad van geloof in volle verantwoording en met volle integriteit te volgen.

Deze belofte betekent toewijding, een belofte om de plichten en regels te vervullen en het Alevitisch geloof gepassioneerd te praktiseren.

Het is overigens niet persé een privilege om van Alevitische afstamming te zijn. Immers kan ieder persoon deze weg leren en vervolgens door een initiatie/inwijding (ikrar) het Alevitisme aannemen.

Door deel te nemen aan de initiatie belooft de persoon niet onrechtvaardig te handelen: de persoon mag de rechten van andere mensen niet schenden.

In het Alevitisch geloof wordt dit door de volgende woorden uitgedrukt: “Beheers je handen, tong en lendenen!”, dit komt erop neer: dat je niets mag eten wat gestolen is, niets mag doen wat verboden is, dat je de trouw ten opzichte van de echtgenoot/echtgenote dient te bewaren en ook andere rassen en religies dienst te respecteren en accepteren.

Met deze kennis en dit geweten dient de persoon de eed af te leggen. Eenmaal belooft kan men in die zin niet terug en daarom moet men zich goed realiseren en beseffen, wat men doet.

Wie de gelofte breekt, wordt van de initiatie verbannen. Deze personen noemt men de buitengeslotenen – “Düşkün”.

Geloof in God

Wij zijn God dankbaar, voor de algehele schepping en de eeuwige schoonheid van deze wereld, en tonen onze erkentelijkheid aan Hem.

Het leven is opgebouwd uit liefde en is het resultaat van liefde. Liefde is ook de sleutel voor begrip en voor verbondenheid. Maar deze voorstelling heeft beperkingen op dit moment. De mensen leiden eerder een leven dat op het tegendeel wijst. Waarom? Er zijn meerdere oorzaken, maar wij zullen deze hier niet bespreken.

Ons eigenlijke thema is de liefde tot God. Wij ervaren zijn oneindige liefde en zijn barmhartigheid. Zijn goedheid en macht zijn niet met vaardigheden van mensen te vergelijken.

Zoals Yunus Emre al zei:

„De hel en het paradijs bestaan uit een paar villa's en een paar jonkvrouwen. Geef dat maar aan wie u wilt. Maar geef mij U en U alleen.“

Wij geloven niet in een God die oorlogen verdedigt, ons angst aanjaagt en ons bestraft. Wij geloven niet in een God, die mensen scheidt op grond van taal, geslacht, kleur, geloof of ras en overeenkomstig mensen bestraft of juist begunstigt. En wij geloven niet in een God die - in Zijn naam - oorlog voeren toelaat.

Wij geloven in een God, die erbarmen heeft en oneindig veel liefde en goedheid bezit. Hij maakt geen onderscheid op grond van ras, taal en geslacht. Het enige wat waar is, is dit: zijn gerechtigheid. Wij geloven niet, dat men uit angst voor de hel tot hem moet bidden om in het paradijs te komen. Als wij geloven, is dat uit liefde, voor alle schoonheden. Dat wij dankbaar kunnen leven en ademen. Dit zijn de enige geldige redenen om in Hem te geloven.

De profeet Mohammed

De heilige profeet Mohammed kwam in het jaar 570 (na Chr.) in Mekka op de wereld. Nog voor zijn geboorte stierf zijn vader Abdullah. Zijn moeder Emine stierf toen de heilige Mohammed pas zes jaar oud was. Hij kwam daardoor onder de hoede van zijn grootvader Abdulmuttalib. Toen ook deze stierf, trok hij in bij zijn oom Ebu Talib. Ebu Talib was de vader van de heilige Ali. De heilige Mohammed en de heilige Ali groeiden in nauwe broederschap en vriendschap op.

De familie van de heilige Mohammed behoorde tot de stam der Kureysh, de familie van de Hasjemieten, die in de stad Mekka over veel macht en aanzien beschikten. In die tijd waren zij aanbidders van diverse goden en vereerden standbeelden en symbolen, die rondom de Kaäba stonden.

In het begin werkte de heilige Mohammed als herder. Door zijn oom Ebu Talib, een zeer vaardige koopman, werd hij in het zakenleven ingeleid en begeleidde hij hem op zijn reizen naar Syrië en Jemen. Op een van deze reizen werd hij opgemerkt door de koopmansweduwe Hatice. In het jaar 595 trouwde de heilige Mohammed met Hatice. Ze kregen zes kinderen, twee zonen, die al als kind stierven en vier dochters. Een daarvan was de heilige Fatma, de echtgenote van de heilige Ali.

De overvloed aan macht en welstand leidde ertoe, dat onderdrukking en uitbuiting in Mekka toenamen.

Op grond hiervan keerde de heilige Mohammed zich steeds meer van de inwoners van Mekka af. Hij leefde teruggetrokken in een hol van de berg Hira.

Daar verkondigde in het jaar 610 de aartsengel Gabriël de eerste openbaring: „*Lees in de naam van je heer, die de mensheid geschapen heeft! Draag voor! Je heer is almachtig, zoals niemand op deze wereld. Hij, die het gebruik van de pen geleerd heeft, heeft de mensen geleerd, wat ze eerder niet wisten!*“ (Sura 96, 1-5).

Nadat hij dit bevel had uitgesproken, verliet de aartsengel Gabriël hen en verscheen aan de profeet pas opnieuw in het jaar 613 met een nadere openbaring.

Toen de heilige Mohammed de boodschap „*Allah is de enige God! Het laatste oordeel is nabij!*“ aan het volk mededeelde, geloofden alleen zijn vrouw Hatice en zijn neef Ali hem. Zij waren dan ook de eersten, die de heilige Mohammed geloofden en hem volgden.

De Kureyshieten wezen de Islam volledig af. Echter beschermden ze hem en zijn vrouw omdat hij immers tot dezelfde stam behoorde. Op die manier ontstond het nieuwe geloof. Met de jaren nam het aantal gelovigen doorlopend toe.

De Kaäba was een heidens bedevaartsoord. Voor de Kureyshieten was dit een winstgevend handeltje.

Met preken riep de heilige Mohammed het volk op om aan de enige ware God te geloven en de heidense afgodsbeelden af te zweren. Het lukte hem velen te beïnvloeden.

De Kureyshieten dienden daardoor hoge verliezen te incasseren. In het begin probeerden zij die rijk waren in de stad Mekka de heilige Mohammed van zijn monotheïstisch geloof af te houden.

Toen het ze niet lukte, werden ze kwaad en gewelddadig.

Steeds heftiger werd de druk en dat was de reden dat de heilige Mohammed in het jaar 615 zijn kleine schare volgelingen aanraadde zich naar Abessinië (Ethiopië) te begeven.

Sommigen volgden deze raad op en reisden weg, maar de heilige Mohammed bleef in Mekka en verdedigde zich tegen zijn aanvallers in Mekka. Velen, die naar Ethiopië reisden, keerden ook terug, omdat ze in dit nieuwe land niet konden aarden.

Toen in het jaar 619 zijn vrouw Hatice en zijn oom Ebu Talib stierven, werd het leven voor de profeet Mohammed ondraaglijk. Maar hij stopte niet met het verspreiden van het Woord van God onder de mensen.

De heilige Mohammed kreeg een uitnodiging uit het 350 km noordwestelijk van Mekka gelegen Yathrib. In die tijd leefden er vijf stammen Yathrib, twee heidense en drie Joodse.

De heidenen kregen een conflict over de heerschappij en hadden om dit op te lossen een bemiddelaar nodig. In die tijd gingen aanhangers van de profeet Mohammed uit Mekka weg en vestigden zich in Yathrib.

Deze toestand duurde tot september 622, tot tenslotte de heilige Mohammed op 24 september van het jaar 622 ook naar Yathrib trok. Yathrib kreeg later de naam Medina.

Deze naam werd afgeleid van Medinat an-Nabi (de stad van de profeet).

Deze verhuizing (hidjra = emigratie), die later terug gedateerd werd tot de datum 16 juli 622, wordt als uitgangspunt van de Islamitische tijdrekening aangenomen.

De heilige Mohammed zorgde dat in de stad Medina recht en orde heerste en dat de mensen vreedzaam samenleefden. Hij werd daarom tot leider en hoofd van de gemeenschap benoemd. Deze samenleving noemde zich Umma (volk) en heeft deze naam tot de dag van vandaag.

De heilige Mohammed voerde met de afgoden aanbeddende stad Mekka grote en kleine oorlogen. Deze noemt men de Bader-oorlog (624), Uhud-oorlog (625) en Hendek-oorlog (627). Na de inname van de stad in het jaar 630 keerde hij in alle vrede naar zijn thuisbasis Mekka terug.

Tot de dood van de profeet op 8 juni 632 in Medina bekeerde hij de grootste delen van de stammen op het Arabisch schiereiland tot de Islam.

De religie groeide enorm, maar meteen na de dood van de profeet ontstonden de eerste twisten in de Islamitische wereld.

Aan de begrafenis van de profeet namen daarom weinig mensen deel. In de loop der tijd begonnen de meningen uiteen te lopen: aan de ene kant stonden Ehlibeyt (de familie van de profeet) respectievelijk de heilige Ali en hun aanhangers die zich voor de Islam uitspraken en aan de andere kant zij die de heidense aanbidding van afgoden als Islam probeerden voor te stellen en andersdenkenden, in de naam van de Islam, vervolgden.

Overzicht der profeten en de boodschap van de laatste profeet de heilige Mohammed

Alle profeten van de heilige Adam tot de heilige Mohammed waren dragers van het Goddelijk licht.

Wij accepteren en respecteren op grond hiervan alle boodschappen van de gezondenen. Wij geloven in de boodschap van de profeten de heilige Adem (Adam), de heilige Halil Ibrahim (Abraham), de heilige Davut (David), de heilige Musa (Moses), de heilige Isa (Jezus) tot de boodschap van de laatste profeet de heilige Mohammed.

De heilige Mohammed is het hoofd van de familie Ehlibeyt.

De heilige Mohammed en de heilige Ali vormen samen het licht van het universum.

Na de dood van de heilige Mohammed werden zijn religieuze opvattingen herzien.

Ook in de huidige Islamitische wereld worden zij, die de boodschap van de heilige Mohammed met liefde en waardigheid volgen, niet geaccepteerd.

Men probeert het oude Arabische heidendom en de toenmalige cultuur onder de dekmantel van de Islam te propageren.

De families van de Omajjaden (Emevi) en Sufyäniden, die men terug kan voeren tot Abu Sufyan Ibn Harb (Ebu Süfyan), streden tot het einde tegen de heilige Mohammed en zijn religie.

Deze mensen waren bijzonder machtig en deden zich als gelovigen voor, hoewel ze wezenlijk tegen het geloof van de profeet waren.

Zij sloten zich aaneen en veranderden de theologie van de heilige Mohammed.

In de loop der tijd echter hield men hen voor moslims en namen zij hun positie in.

In elk opzicht waren ze heerser en vertegenwoordiger van de Islamitische staat. Ook op dit moment wordt nog geprobeerd in de naam van de Islam de oude overtuigingen van de Omajjaden (Emevi) te verspreiden.

Als sinds eeuwen worden zij die de ware Islam aangenomen hebben, bestraft en uitgesloten.

Na de dood van de profeet namen de Omajjaden de macht over.

Daarbij werden ze door de Abbasiden (Abbasiler) ondersteund.

De Islam werd veranderd en gereduceerd, de openbaringen van de heilige Mohammed werden uitgebreid met vele, valse meningen het geloof werd daardoor „slechter“ voorgesteld. Men liet het volk zwijgen om de waarheid te verdonkeremen.

De heilige Imam Hüseyn streed daartegen en probeerde het volk te overtuigen van de Islam die door de heilige Mohammed gedictieerd werd. De Omajjaden en Abbasiden verzetten zich daartegen en zetten hen sterk onder druk. Helaas hadden ze daar ook succes mee. Zijn preken werden als bijgeloof bestempeld.

De heilige Ehlibeyt

De familie van Ehlibeyt, ook wel de profetenfamilie genoemd, bestaat uit de heilige Mohammed, de heilige Ali, de heilige Fatma, de heilige Hassan en de heilige Hüseyin. Deze vijf personen vormen een hechte eenheid. Ze zijn heilig, zuiver en perfect.

Het geloof in God werd eerst door de profeet Adam aan de mensheid geopenbaard. Door de familie Ehlibeyt bereikte dan de waarheid de harten van de mensen. De liefde tot God bereikte door deze familie als een openbaring, de harten van de mensen.

De profetenfamilie is als de ark. Wie daar in gaat, wordt bevrijd en bereikt een opperste staat van welbevinden.

Het geloof in de familie Ehlibeyt is de erkenning van het bestaan van God. Het is jezelf vinden, de bewustwording en het bereiken van harmonie. Ze zijn de voortrekkers van de gerechtigheid, ze zijn de aanvoerder der broederlijkheid en van de vrede.

Het geloof in hun bestaan is het enige ware geloof. Ze zijn heilig, zuiver, onbedorven en daardoor een voorbeeld voor de mensheid.

Het is niet ons doel om de geloofsrichtingen met elkaar te vergelijken of deze te bekritisieren, maar juist om bepaalde aspecten te onderstrepen en het belang daarvan te benadrukken.

Helaas werd de familie Ehlibeyt door de eigen gemeenschap niet begrepen en niet hoog geacht, noch op dit moment, noch in het verleden. Zoals voorheen lijdt de bevolking hier ook onder.

Ondanks de slechtheid van naasten van de Ehlibeyt werd hun naam zelfs in uiterlijke zin (zahir) niet beschadigd. Het feit dat de omgeving en naasten van de profetenfamilie geheel kwaadwillend en slechtdenkend waren (richting hen), maakte de Ehlibeyt juist bijzonder en geloofwaardiger. Het zou daarom niet juist zijn om de

Ehlibeyt aan dit volk toe te rekenen, dit zou mijlenver van de waarheid af zijn. Het is op geen enkele manier gerechtvaardigd hen zo te beoordelen.

De profeet Mohammed is de vader van Ehlibeyt en is “de stad van de kennis en wetenschap”, en de heilige Ali is “de poort” tot die stad en wetenschap, de eigenaars van het paradijs zijn de heilige Hassan en de heilige Hüseyin, de heilige moeder Fatma is de moeder van allen.

De wetenschap van de waarheid (Hakikat) en over God is de basis voor het leven. Het is de kern van een wereld vol tolerantie, liefde en geloof. Alle andere theorieën komen niet uit de werkelijkheid voort. Kan het dan de wil van God zijn om mensen te verachten, geen tolerantie en acceptatie te bezitten, vrouwen te onderdrukken en te vernederen? Is hij de Schepper niet?

Gedragen we door ons gedrag niet tegen de geboden van God? Is het niet grotesk dit gedrag als basis te nemen en het geloof als onnodig te verklaren? Sinds eeuwen wordt de boodschap van Ehlibeyt aan de mensheid niet begrepen.

Zij die door dit geloof overtuigd werden en deze leer verspreid hebben, werden zonder reden gemarteld.

Er zijn echter vele aanhangers van Ehlibeyt, die ondanks deze boosaardigheden hun religieuze pad niet hebben opgegeven.

Het gaat er niet om hoeveel aanhangers er zijn – ze waren altijd slechts een minderheid.

Tenslotte verwarmt een unieke zon de gehele mensheid en schenkt ons allen leven!

De betekenis van de twaalf imams voor Alevieten

De twaalf imams worden door Alevieten tot heilige personen gerekend, respectievelijk de mensen die ten grondslag liggen in de vorming van de Alevitische geloofsleer. Dankzij deze mensen en hun nakomelingen kon deze Alevitische leer tot op de dag van vandaag overgebracht worden. Daardoor hebben ze een zeer grote, onmeetbare betekenis.

Ze spiegelen het eeuwig licht van God (Hakk'ın nuru) en de goddelijke waarheid op aarde.

Ze zijn de nakomelingen van de heilige profeet Mohammed via het huwelijk van de heilige Fatma en de heilige Ali. Het zou niet goed zijn hen als niet belangrijk te noemen.

De Ehlibeyt vormen het fundament van de familie, samen met de twaalf imams zijn ze één en perfect.

De heilige Ali is de eerste imam en tegelijk diegene die de heerschappij vestigde (Imamet). Deze ontstond na de dood van de profeet. Op deze plek zouden wij graag een belangrijk punt uitspreken: de twaalf imams werden niet op grond van hun feodale afkomst tot moderne leiders (respectievelijk vertegenwoordigers) van het geloof gekozen, maar wel op grond van hun kennis van de Alevitische leer.

Daarmee wordt de verborgen, esoterische leer (batın) van Alevieten bedoeld, waar niet ieder over kan beschikken.

Vanaf de wieg al kenden zij deze leer.

Alle imams waren door hun kennis hun tijd vooruit en waren een levend voorbeeld. Enkel kent men door de loop der geschiedenis beter, zoals imam Ali, imam Hüseyin, imam Cafer Sadik en imam Mohammed Mehdi. Maar de anderen zijn niet van minder belang.

Ze worden in de Koran in enkele sura's vermeld.

De twaalf imams spelen ook in de liturgie van Alevieten een grote rol. In gebeden wordt gesproken van de liefde tot de imams.

Geestelijken (Dede, Pir) prediken bijzonder vaak over het leven van de twaalf imams. Ze zijn het thema van religieuze liederen.

Het gaat hier hoofdzakelijk over Duaz-i Imams, die voor hen geschreven zijn. Verder worden ze in de gedichten en liederen van de zeven grote dichters van de Alevieten bezongen.

De treurige waarheid is, dat elf imams geen natuurlijke dood stierven. Ze werden vermoord, vergiftigd of opgehangen.

Imam Mehdi, het laatste lid van de rij, ontsprong ditzelfde lot en wordt als toekomstige verlosser gezien.

Alevieten geloven, dat hij verborgen, maar niet gestorven is. Ergens op de wereld zal hij terugkeren en ons de juiste weg wijzen.

Na deze algemene informatie over de twaalf imams wil ik nu proberen deze in het volgende deel kort voor te stellen.

De twaalf imams

- De heilige Ali
- İmam Hasan
- İmam Hüseyin
- İmam Zeynel Abidin
- İmam Mohammed Bakır
- İmam Cafer Sadık
- İmam Musai Kazım
- İmam Ali Rıza
- İmam Mohammed Taki
- İmam Ali Naki
- İmam Hasan Askeri
- İmam Mohammed Mehdi

1. Imam de heilige Ali (598 – 661)

De heilige Ali werd op 21 maart 598 geboren en op 24 januari 661 door Ibn Mülcem vermoord.

De heilige Ali is de neef van de heilige Mohammed.

De heilige Mohammed heeft hem opgevoed.

Hij is ook de schoonzoon van de profeet en daarmee de stamvader van de profetenfamilie.

De heilige Ali is de eerste mens (mannelijk), die de Islam als religie heeft erkend en zorgde voor de verspreiding van de Islam.

Hij was een mens die wijsheid, dapperheid en hulpvaardigheid liet zien. Hij was een vriend van de onderdrukten.

De heilige Ali werd nooit door een nederlaag in de oorlog geconfronteerd, want hij beschikte over een „bovenmenselijke“ kracht.

Hier volgen enkele citaten van de heilige Mohammed die gaan over de heilige Ali:

„Ik ben de burcht van wetenschap, Ali is de ingang.“

„Wie niet van Ali houdt, houdt ook niet van mij.“

„De persoon die Ali minacht, minacht mij.“

Er zijn nog vele voorbeelden, die spreken van de sterke binding tussen de heilige Ali en de heilige Mohammed. Ook in de Soennitische religie wordt over de liefde tussen de heilige Ali en de heilige Mohammed gesproken.

Het gaat hier natuurlijk om algemene informatie. Wij Alevieten hebben onze eigen karakteristieke mening over de persoon van de heilige Ali, die we natuurlijk ter sprake zullen brengen.

2. Imam de heilige Hassan (624-670)

Hij kwam in Medina als eerste zoon van de heilige Ali en de heilige Fatma ter wereld en was de eerste oom van de profeet Mohammed. De heilige Hassan werd tijdens zijn leven nooit politiek actief, want hij volgde de weg van zijn vader en zijn grootvader. Na de dood van de heilige Ali werd de heilige Hassan door velen als kalief erkent. Maar Muawiya deed aanspraak op het recht op het kalifaat. De heilige Hassan gaf het kalifaat vrijwillig op om meer onrust en bloedvergieten te vermijden. In het jaar 670 werd de heilige Hassan – in opdracht van Muawiya - door zijn eigen vrouw Cüde vergiftigd.

3. Imam de heilige Hüseyin (626-680)

De heilige Hüseyin werd in 626 in Medina geboren.

Hij was de tweede zoon van de heilige Ali. In zijn aderen stroomde het bloed van de heilige Mohammed. De heilige Hüseyin moest veel doormaken. Eerst werd zijn vader omgebracht en negen jaar later zijn oudere broer. Hij begreep totaal niet, waarom de mensen de nakomelingen van de profeet ombrachten, hoewel ze in de Islam en in de boodschapper van deze religie geloofden. Het was de heilige Mohammed, die voor zijn dood aan de gemeenschap predikte: „*Ik laat u twee belangrijke dingen na, ten eerste de Koran en ten tweede de Ehlibeyt. Deze twee zijn onafscheidelijk verbonden.*“

Nadat Muawiya, de eerste kalief der Omajjaden en een moordenaar, zijn zoon tot kalief benoemd had, diende de heilige Hüseyin Medina te verlaten. De heilige Hüseyin ging op weg naar Kufa, nadat hij een uitnodiging van de inwoners van de stad gekregen had. Ze beloofden hem dat ze hem zouden beschermen en zouden ondersteunen. 72 Reisgezellen begeleidden de heilige Hüseyin op weg naar Kufa. Toen zij in de plaats Kerbela aan de Eufraat

aankwamen, wachtte hen 5.000 manschappen van Yezid ze op. Yezid verlangde erkenning en onderwerping. Het kwam tot een gevecht tussen beiden kampen. De heilige Hüseyin en zijn 72 metgezellen kwamen in deze oorlog om het leven. Sinds 10 oktober 680 treurt men om de heilige Hüseyin en zijn reisgezellen. Men roept het leed in herinnering op en er wordt ter ere van hen gevast. Het bloedbad van Kerbala is een fundament in de Alevitische leer.

De jongste zoon van de heilige Hüseyin, Imam Zeynel Abidin, overleefde dit bloedbad. Hij was nu de drager van het Goddelijk licht en werd daarom de vierde imam.

4. Imam de heilige Zeynel Abidin (658/9 - 713)

De heilige Zeynel Abidin was de zoon van de heilige Hüseyin.

Zijn moeder was de dochter van de laatste Sassaniden-koningin Yazdgird. de heilige Zeynel Abidin kwam in Medina ter wereld. Al in zijn kindertijd was zijn gezondheid bijzonder zwak. Men weet helaas niet veel over hem.

De heilige Zeynel Abidin was politiek niet actief, omdat hij niet wilde, dat meer mensen door de tiran Yezid hun leven verloren. Toen zijn vader in Kerbela tegen het leger van Yezid vocht, kon de heilige Zeynel Abidin door zijn ziekte niet aan de oorlog deelnemen. De heilige Zeynel Abidin en de gevangen vrouwen werden na het bloedbad in Kerbela geboeid naar Damascus gebracht. Yezid en zijn gevolg wilden, dat de heilige Zeynel Abidin hen zou onderwerpen.

Met trots en eerzucht verdedigde hij zich tegen Yezid. Tot op de dag van vandaag is hij door zijn handelingen en zijn levenswijze een symbool van weerstand voor Alevieten. Na dit voorval liet de tiran de heilige Zeynel Abidin vrij. Kort daarop stierf Yezid en de tegenstander van de profeet Hischam kwam aan de macht en werd

tot heerser.

In Medina verdeelde de heilige Zeynel Abidin in de nacht in het geniep levensmiddelen in de armere buurten. Niemand zou hem echter zien.

Net zoals zijn voorgeslacht werd ook de heilige Zeynel Abidin door zijn tegenstander, genaamd Velid bin Abdul Melik, vergiftigd en omgebracht. Hij stierf in het jaar 713. Het graf van de heilige Zeynel Abidin is een pelgrimsoord voor Alevieten.

5. Imam de heilige Mohammed Bakir (676 – 733)

Imam Mohammed Bakir, de zoon van de heilige Zeynel Abidin, kwam in het jaar 676 in Medina ter wereld.

Nadat zijn vader gedood was, koos men hem tot vijfde imam.

Hij bemoeide zich meer met het alledaagse politieke leven en probeerde de navolgers van de Ehlibeyt onder één dak te brengen.

Het welzijn van de gemeenschap, zowel geestelijk als ook materieel, ging hem aan het hart. Hij was ontwikkeld, religieus en een belangrijk persoon in het optekenen van de Hadith (overleveringen van de uitspraken en handelingen van de profeet).

Ook over zijn leven is, net zoals bij zijn vader de heilige Zeynel Abidin, niet veel bekend.

Kalief Hischam gaf een persoon met de naam Ibrahim de opdracht hem om te brengen. Ibrahim voltrok gehoorzaam zijn opdracht en doodde de heilige Mohammed Bakir op 28 maart 733. Kort voordat de imam stierf, benoemde hij de heilige Cafer Sadik tot zijn opvolger. Zijn dood riep meerdere opstanden op. De bekendste opstandige groep is die van de Zaiditen.

Ze stammen af van Zaid, de halfbroer van de heilige Zeynel Abidin, die in de jaren 749/750 een opstand in Kufa organiseerde. Er wonen tegenwoordige nog Zaiditen in het noorden van Yemen.

6. Imam de heilige Caferi Sadik (702 – 765)

De zesde imam heet de heilige Caferi Sadik en hij kwam in het jaar 702 in Medina op de wereld. Al in zijn jonge jaren bezocht hij de door zijn vader opgerichte school. Hij was bijzonder wijs en discussieerde met de oudere leerlingen over het rechtssysteem, de theologie en over natuurwetenschappelijke gebeurtenissen.

De heilige Caferi Sadik werd tot zijn twaalfde levensjaar door zijn vader de heilige Mohammed Bakir onderricht. Als opgroeiende jongeling verzamelde hij Hadiths en interpreteerde deze. Hij leed er bijzonder onder, dat zijn voorgeslacht door de Omajjaden-kaliefen omgebracht was.

Hij kon het kalifaat niet aanvaarden, omdat de dynastie van de Omajjaden ten opzichte van de Ehlibeyt-familie en ten opzichte van de gelovigen zeer despotisch handelde. Na de dood van zijn vader nam hij de verantwoordelijkheid voor de gemeenschap over.

Als leider kon de heilige Caferi Sadik zijn theologische interpretaties verspreiden en deze in de gemeenschap ingang doen vinden. Zo ontstond de Caferi school.

De oom van de heilige Caferi Sadik Zaid en zijn zoon Yahya zijn bij de gevechten tegen het rijk van de Omajjaden om het leven gekomen. De heilige Caferi Sadik wist, dat het niet het juiste moment was om een revolte te beginnen. Het ging hem er steeds om een vreedzame oplossing te vinden. Ondanks zijn bemoeienissen werd hij, in het tiende regeringsjaar van de kalief Mansur door een moordenaar die hij de opdracht had gegeven, vergiftigd.

De geboden voor alledag danken de Alevieten aan de heilige Caferi Sadik, want deze schreef het boek Buyruk (Gebod). Dit boek gaat over het waardesysteem van Alevieten en heeft op de dag van vandaag niets aan actualiteit verloren.

7. Imam de heilige Musa Kazim

De zevende imam, de heilige Musa Kazim, geboren in 745 in Medina, was de zoon van de heilige Caferi Sadik.

Hij werd door hem onderricht en daarom was zijn kennis over de Islamitische theologie uitmuntend.

Na de dood van de heilige Caferi Sadik ontstond onder zijn aanhangers een breuk. Nog tijdens zijn leven benoemde de heilige Caferi Sadik zijn zoon Ismail tot opvolger, maar Ismail stierf echter al op jonge leeftijd. En daarom werd de heilige Musa Kazim tot opvolger benoemd. De aanhangers van Ismail erkenden de heilige Musa Kazim niet als opvolger. Ze verklaarden Mohammed Ismail, de zoon van Ismail, als hun aanvoerder en daardoor ontstond de groep der Ismailieten.

De aanhangers van Mohammed Ismail waren de mening toegedaan, dat de rij van imams met Mohammed Ismail eindigde, men noemt dito ook de zevende heerschappij (Imamet).

De Ismailieten stichtten in Maghreb (909) een staat, het rijk der Fatamiden.

Met de stichting van Caïro (969) werd de Islamitische leer tot een officiële staatsdoctrine.

Maar de meerderheid van de gelovigen had na de dood van de heilige Caferi Sadik als zevende imam de heilige Musa Kazim erkend en hem als leider van de gemeenschap gekozen.

De heilige Musa Kazim was een zeer charismatische en onderlegde man en schoot altijd te hulp en probeerde de mensen af te houden van onwaardige daden.

Hoewel de zevende imam een vreedzaam leven leidde, werd hij door de ongelovige kalief Harun Rasid in het jaar 793 in de boeien geslagen en van Medina naar Bagdad geleid.

Hij leefde zes jaar in marteling en vernedering in de kerkers van Bagdad.

De haat die men voelde tegen de profetenfamilie en met name tegen de aanhangers van de heilige Musa Kazim was zo groot, dat Harun Rasid de heilige Musa Kazim in de kerker niet duldde en hem in het jaar 799 vermoordde.

Het lijk van de heilige Musa Kazim werd in een voorstad van Bagdad begraven, die naar hem genoemd werd en sindsdien al-Kazimiya heet.

Op dit moment is al-Kazimiya een belangrijk pelgrimsoord voor de Alevieten.

8. Imam de heilige Ali Riza (765 – 818)

De heilige Ali Riza was 24 jaar oud, toen zijn vader de heilige Musa Kazim door Harun Rasid omgebracht werd.

In het jaar 765 kwam de heilige Ali Riza, net zoals zijn vader en grootvader, in Medina ter wereld.

Al in zijn jonge jaren moest hij door de heftige onderdrukking vele onprettige ervaringen meemaken.

Voordat de heilige Musa Kazim uit Medina vertrok, riep hij zijn zoon de heilige Ali Riza tot opvolger uit. De heilige Ali Riza had

een dochter en een zoon, die hij in Medina moest achterlaten.

Hij had geen andere keus, want hij werd in ballingschap naar Horasan (een landstreek in het oosten van Iran) gestuurd. In Horasan werd de heilige Ali Riza door de kalief al-Ma'mun in het jaar 818 verraderlijk en zeer brutaal vermoord. Zijn graf bevindt zich in de stad Meschhed, die uit liefde en acceptatie voor de heilige Ali Riza gesticht werd.

Voordat het rijk der Abbasiden de heilige Ali Riza liet ombrengen, bood men hem het kalifaat aan. Maar de heilige Ali Riza wees dit af, want zij wilden dat hij de waarheid verborgen zou houden en zijn theologische-politieke hoofdideologie niet zou uitvoeren.

Het imamschap van de heilige Ali Riza duurde ongeveer 20 jaar en tijdens deze tijd had hij voor een harmonie onder de mensen gezorgd, menselijkheid heerste.

Voordat de heilige Ali Riza van Medina naar Horasan trok, verklaarde hij zijn enige zoon de heilige Mohammed Taki tot zijn opvolger.

9. Imam de heilige Mohammed Taki (811 – 835)

In het jaar 818, na de dood van de heilige Ali Riza, werd zijn op dat moment pas achtjarige zoon de heilige Mohammed Taki tot de negende imam.

Toen hij acht was, werd hij tot imam uitgeroepen en toen hij 25 jaar was, werd hij net zoals zijn voorvaders vermoord.

Toen hij nog kind was, moest hij een dochter van de toenmalige kalief al-Ma'mun trouwen, zodat hij nauw met de regerende dynastie verbonden bleef.

Hij wilde niet met de dochter van de kalief trouwen, maar zijn aanhangers wilden dit wel, want dan zouden ze beter beschermd worden en bleven ze een tijdlang vrij van intimidatie en pogroms.

Tot de lente van het jaar 835 was er een grote strijd om de heerschappij tussen de heersende klasse en de heilige Mohammed Taki.

Nadat kalief al-Ma'mun gestorven was, werd al-Mu'tasim tot nieuwe kalief uitgeroepen. Op bevel van hem werd de negende imam de heilige Mohammed Taki op 25-jarige leeftijd omgebracht.

Ondanks zijn jeugd was de heilige Mohammed Taki bijzonder wijs en zeer geliefd.

Hij is ook bekend onder de naam Cevat (de vrijgevege).

Deze naam kreeg de heilige Mohammed Taki op grond van zijn goede daden en het overbrengen van de goddelijke liefde aan allen.

Ook door mensen die een ander geloof hadden, werd hij als geestelijk leidsman erkend.

Voordat hij stierf, moest hij twee dingen oplossen.

Het eerste was zijn zoon de heilige Ali Naki tot opvolger benoemen en als tweede zijn wil doorzetten om zijn dode lichaam naast zijn grootvader te laten begraven.

Zoals hij wilde, werd hij naast zijn grootvader, de zevende imam de heilige Musa Kazim, in al-Kazimiya begraven.

10. Imam Ali Naki (829-868)

De tiende imam Ali Naki werd in het jaar 829 geboren.

Imam Ali Naki werd net als zijn vader als kind tot imam opgevoed.

Hij moest het meemaken, dat de Abessijnse heerser het bevel gaf, het graf van imam Hüseyin met het vloedwater van de Eufraat te laten overstromen.

Hierdoor wilde men verhinderen dat mensen Kerbela bezochten en herinneringen aan de heilige Hüseyin uitwissen.

Met verschillende methoden probeerden ze Imam Ali Naki en zijn aanhang te onderdrukken. Imam Ali Naki werd, tot men hem vermoordde in het jaar 868, door de toenmalige heerser gemarteld.

11. Imam Hassan Askeri (846-874)

In het jaar 846 kwam Imam Hassan Askeri op de wereld.

Net zoals zijn voorgangers werd ook hij niet gespaard: hij beleefde onderdrukking, marteling en de machtsstrijd der dictators.

In het jaar 874 stierf Imam Hassan Askeri door een vergiftiging.

Hij liet zijn zoon (Imam Mehdi) achter, de verlosser, die als de tijd rijp was de rechtvaardigheid op de wereld zal herstellen.

Hij had deze geboorte op grond van de moeilijke tijden verzwegen en had deze nieuwe telg van het geslacht nooit bekend gemaakt

12. Imam Mohammed Mehdi (869-...)

Imam Mohammed Mehdi is de laatste van de twaalf imams, hij kwam in 869 in Sammara op de wereld.

Zijn vader Imam Hassan Askeri verzweeg zijn geboorte altijd. Immers, de Abbassidische heerser wilde tegen elke prijs de geboorte van de twaalfde imam verhinderen om daarmee definitief de verspreider van het ware geloof, die zich tegen de onrechtmatige

heerschappij der Abbasiden verzette, te vernietigen en ook zijn eigen machtspositie handhaven en versterken.

Volgens de overlevering waar Alevieten in geloven, leeft imam Mohammed Mehdi nog altijd in het verborgene en zal hij voor het einde van de wereld verschijnen.

Zijn titel "Mehdi" betekent zo veel als "degene die geleid wordt" of "de goed geleide".

Ander titels zijn: vorst der tijd [sahib-ul-zaman], "ware volgeling", zoon van Hassan [hudschat ibn-al-hasan] en stadhouder van het zwaard [sahib-alsaif], waarmee onder andere het zwaard Zulfikar bedoeld is, dat hij in zijn bezit heeft.

Hacı Bektaş Veli

Een van de belangrijkste geestelijken (Pir) van de Anatolische Alevieten is Hacı Bektaş-i Veli.

Hij werd rond 1210 in Nisapur geboren en stierf rond 1270 in Nevsehir.

Hacı Bektaş-i Veli had als opdracht het geloof van Alevieten in Anatolië te verbreiden.

Hij ontving in zijn jeugd van verschillende leermeesters een uitmuntende vorming in de mystieke kant van de Islam.

Hij kreeg in Anatolië met zijn buitengewone mensenliefde, tolerantie, wijsheid en paranormale gaven vele aanhangers en nam in hun hart een onsterfelijke plek in.

Hij gaf mensen geestelijke bijstand en toonde hen wegen om hun leven te verbeteren.

Een van de redenen, waarom zijn leer van de Islam zo vele aanhangers kreeg, is, dat hij in het gebied waar men Turks sprak zijn leer in deze taal overdroeg.

Ook het samenleven met het simpele boerenvolk en zijn Alevitisch-Islamitische leer waren een reden op grond waarvan hij in de kortste keren tot een spirituele meester werd.

De filosofie en de mystieke kant van zijn leer werden door volkszangers verder verspreid.

Tot de bekendste dichters en zangers behoren Yunus Emre en Pir Sultan Abdal.

De kroniek van zijn levensloop is voor de mensheid bijzonder belangrijk, maar toch niet zo zeer als zijn uitspraken.

Vele uitspraken van Hacı Bektaş-i Veli zijn bewaard gebleven. Een aantal indrukwekkende gezegden zijn:

- „Onhelder is het einde van de weg, als men de wetenschap niet heeft.“
- „Een weg zonder wetenschap eindigt in duisternis.”
- „Beheers je handen, tong en lendenen!”
- „Onderzoek is een test zonder einde“
- „Vergeet nooit, dat ook je vijanden mensen zijn.“
- „Respecteer alle culturen, religies en volkeren.“
- „De schoonheid van de mens is zijn innerlijk.“
- „Wat je zoekt, vind je in jezelf.“
- „Verenigd, groots, krachtig zullen we zijn.“

Het zedelijke systeem van de Alevieten berust grotendeels op de volgende woorden van Hacı Bektaş-i Veli: „Beheers je handen, tong en lendenen!”

Dit is de uitspraak van Hacı Bektaş-i Veli, waarnaar de Alevieten zelfs nu hun leven inrichten.

Fatma Ana

Fatma Ana (moeder Fatma), de heilige dochter van de profeet Mohammed, werd in Mekka geboren.

De goede en voortreffelijke vrouw Hatice en de heilige Mohammed gaven hun gehele natuurlijke liefde aan Fatma Ana.

Fatma Ana was de enige dochter van de heilige Mohammed, die kinderen op de wereld bracht, want zijn andere drie dochters was dit geluk niet gegund.

Fatma Ana wordt door Alevieten niet alleen vereerd, omdat ze de vrouw van de heilige Ali is, maar ook omdat ze daardoor de moeder van de heilige Hassan, de heilige Hüseyin, is. Zij is de waardige draagster van de Islam onder de dochters van de heilige Mohammed.

Ook op dit moment nog worden vrouwen in vele Islamitische landen vernederd en hen wordt niets toegestaan.

Al tijdens het leven van Fatma Ana, heerste er harmonie tussen man en vrouw, omdat Fatma Ana de heilige vrouw in de Islam was.

Ze was nog zeer jong toen ze stierf, maar wat ze achterliet is van grote betekenis.

De prinses van het huis der profeet was bijzonder intelligent, rechtvaardig en vriendelijk.

Haar preken, gedichten en wijze uitspraken maken haar tot de moeder Maria van de Islam.

Door haar elegantie en haar onbeschrijfelijke schoonheid gaf men haar de bijnaam Zehra (de dame van het licht), omdat zij altijd het goddelijke licht uitstraalde waaruit zij ook ontstaan is.

In de Alevitische theologie wordt Fatma Ana als „Sayyidatu nisa'ı ‘

l-'alamin“ (leidster van alle vrouwen ter wereld) erkend, omdat er geen eerbiedwaardig nageslacht van de heilige Mohammed zou zijn zonder haar.

Toen de profeet qua lichaam dood was, was de heilige Ali, de echtgenoot van Fatma Ana het voorbeeld der mannen en Fatma Ana der vrouwen.

Tijdens haar leven was zij een perfecte vrouw. Op elk vlak van het leven was zij voorbeeldig, als dochter, als vrouw en ook als moeder.

De profeet hield zo van zijn dochter, dat hij tegen de gelovigen zei: *„Na mijn dood zal de gemeenschap zich in 73 groepen splitsen, maar alleen zij die zich aan de Ehlibeyt houden, zullen de deuren van de hemel kunnen openen.“* Fatma Ana hield zo enorm van haar vader, dat zij na zijn dood alleen nog weende.

Zo treurig en doodmoe was ze, dat haar zachte lichaam deze kwalen slechts 37 dagen uithield (volgens vele overleveringen is deze periode echter ongeveer een half jaar). 37 Dagen na de dood van de profeet Mohammed stierf Fatma Ana.

Ze werd in Medina begraven.

Pir Sultan Abdal

Pir Sultan Abdal is een van de zeven heilige dichters bij de Alevieten.

Pir Sultan Abdal wordt ook bij vele niet-Alevieten als historische persoonlijkheid erkend, wiens naam voor tegenstand en revolutie staat.

De werkelijke naam van Pir Sultan Abdal is Haydar.

Hij stamt uit Jemen. De datums van zijn geboorte en dood kent niemand, maar men schat, dat hij in de zestiende eeuw leefde.

Bijzonder aan zijn karakter is, dat hij zijn mening uitte en de gevolgen daarvan bewust gedragen heeft, zonder deze uit vrees te veranderen.

Op grond van zijn populaire gedichten gaat men ervan uit, dat hij een zeer grote persoonlijkheid van zijn tijd was. Hij was niet „alleen“ een dichter, hij was in politiek opzicht tegelijk redenaar en leider van zijn volk.

Het Ottomaanse rijk wist van de liefde van zijn aanhangers en achtte dit gevaarlijk en veroordeelde hem ter dood. Toch heeft het Ottomaanse rijk hem door hem op te hangen niet vernietigd, maar hem in de harten van zijn volk onsterfelijk gemaakt.

Pir Sultan Abdal bezong in zijn gedichten het Alevitisme en de liefde tot zijn voorgeslacht.

Dit voorgeslacht was in de eerste plaats de heilige Mohammed, de heilige Ali, de twaalf imams en ook Haci Bektaş-i Veli. Hij bezingt in zijn gedichten, dat het lijden van zijn volk door een revolutie ten einde kan komen. In de zestiende eeuw leden de Alevieten en de andere niet-Soennitische bevolkingsgroepen in Anatolië onder het Ottomaanse rijk. Het rijk verlangde van het volk zeer veel belasting

en onderdrukte de mensen met geweld. Op grond hiervan waren er vele opstanden in het rijk, die het hebzuchtige en machtswellustige rijk in gevaar brachten.

Het rijk streed tegen de opstandelingen, waarbij onschuldige, onderdrukte mensen stierven.

Pir Sultan Abdal reisde door Anatolië om een burgeropstand te organiseren. Hij wilde niet alleen de Alevieten aan zijn kant krijgen, maar elke burger van het rijk, die onder het onrechtvaardige systeem leed.

Een van zijn propagandamiddelen waren zijn gedichten, die spreken van broederschap en gerechtigheid die in de Alevitische gemeenschap moet heersen. Pir Sultan Abdal beschikte over een zeer omvangrijke kennis van wat het Alevitisme inhoudt en dat wordt in zijn gedichten weerspiegeld.

Hij leefde en verspreidde zijn geloof. Het Alevitisme vraagt aan Alevieten zich tegen onrechtvaardigheden en onderdrukking te verzetten. Alevieten zijn in wezen ook strijders tegen onderdrukking en onderwerping, wat Pir Sultan Abdal met zijn houding en zijn tegenstand al in de zestiende eeuw bewezen heeft.

Hij werd door pasja Hinzir (Hizir) tot de dood veroordeeld. Pir Sultan Abdal is een van de helden van de Alevitische gemeenschap, want hij heeft onderdrukte medeburgers verdedigd en tegen het Ottomaanse rijk gestreden, waardoor zijn leven een eervol einde vond. Met hem begon een traditie: nooit te capituleren voor ongerechtigheid, maar steeds daartegen vechten.

Het verzet van Pir Sultan Abdal is op dit moment in ieder geval een fundament van de Alevitische leer.

Cem

Elke geloofsgemeenschap heeft in de loop der tijd een eigen specifiek ritueel voortgebracht. Deze rituelen en ceremonieën zijn in wezen kernelementen van elke religieuze beweging.

Ze dienen zowel het gemeenschapsgevoel als ook voor de afgrenzing ten opzichte van andere geloofsrichtingen. Voor Alevieten is het Cem-ritueel een soort essentie van de eigen identiteit, die deze geloofsrichting van andere richtingen onderscheidt.

Het woord Cem stamt uit het Arabisch en betekent zo veel als samenkomen, elkaar treffen. De oorsprong van godsdienst gaat terug op de groep van de verborgen veertig heiligen van de Alevitische leer (Kirkklar Cem`i).

Wezenlijk onderscheidt dit zich van de andere. De Alevitische gemeenschap verplicht zich niet alleen ten opzichte van God, maar ook ten opzichte van elke aparte deelnemer. Zij moeten het met elkaar „eens“ zijn (razi olmak).

Onder de aanwezigen mag geen twist of ruzie heersen. Mocht dit wel zo zijn, dan moet het geestelijke leider van de Cem (Dede of Ana) de twist expliciet oplossen en opnieuw voor harmonie zorgen. Pas dan mag de dienst aan God beginnen. De zuiverheid en harmonie van de aanwezigen maken het mogelijk, dat een Cem tot stand komt.

Aan de dienst aan God mogen geen moordenaars, dieven en/of ongelovigen deelnemen. Men moet op deze plek opmerken, dat met ongelovigen de mensen bedoeld worden, die de waarden en normen van het religieuze niet erkennen. Het is daarom zinvol om een gebedshuis (cem evi) op te zoeken en deze informatie op de plek zelf te verkrijgen.

Wij willen nu proberen de zin en het belang van de eredienst te doen begrijpen, er over uit te weiden.

Eeuwenlang werd het geloof veronachtzaamd en niet gepraktiseerd. Om het begrip van het geloof opnieuw leven in te blazen werd de raad gegeven de Alevitische eredienst te bezoeken en de eigen identiteit daar opnieuw te vinden. Het is evident, dat dit de weg naar innerlijke rust en evenwicht, naar vrede en harmonie is.

Het is mogelijk, dat de mystieke en spirituele atmosfeer van de eredienst voor hem die eeuwen niet deelgenomen heeft, toch altijd een gesloten boek blijft. Daarom kunnen deze tekorten invloed hebben op de Cem-ceremonie, maar de zin en het belang van de eredienst zal niet veranderen of verminderen.

Informatie en ook goederen hebben in de huidige maatschappij een steeds kortere levensduur. Dit hoeft geen aanwijzing voor de eredienst te zijn.

Nee, juist in tegendeel, de mensen hebben de verdraagzaamheid van een leer meer dan ooit nodig.

Ondanks de tekorten kunnen de deelnemers die met integere openheid de eredienst bezoeken, de werkelijke zin en de reden van ceremonieën begrijpen. Voor hen die kwaadaardig zijn wordt het gebedshuis tot een plek van smalheid en begrenzing ervaren.

De eredienst begint vooraf met een test op oprechtheid. Daarna moeten de ingangsdeuren van de Cem-ruimte op grond van respect gekust worden (niyaz), verder mag men niet treden op de drempel van de deur.

Zo wordt de ziel van slechte gedachten gereinigd. Deze veranderde bewustzijnstoestand leidt tot een intuïtieve en emotionele waarneming van de eredienst.

Men bespreekt belangrijke thema's, onder andere de rituele Semah-dans, het offermaal, de personen die dienst hebben, de gebeden, de vier poorten en de veertig treden, de religieuze gedichten en liederen, het zusterschap respectievelijk de weggemeenschap (gekozen broederschap) der families en de gebedskaars (als symbool van het eeuwige licht van God).

De inhoud zijn steeds weer stappen van de Cem en deze moeten door alle deelnemers met liefde en respect erkend worden. Het is geen theater, geen uitvoering van dans of muziek. Achter deze eredienst bevindt zich tenslotte een serieuze boodschap.

Deze biedt en geeft velen de innerlijke vrede, toont de weg naar de waarheid en naar de zuiverheid, zorgt voor eenheid, broederschap en helpt ons om ons tot een rijpe en volkomen mens te ontwikkelen. De principes „sterven, voordat men sterft” en „bestaan, zonder wat dan ook te zijn” licht dit nader toe.

De eredienst behoort toe aan de mensen, die hun geloof trouw gezworen hebben.

Men wil rekenschap afleggen (dara durmak), zoals op enig moment Mansur.

De plek, waar liefde en verhevenheid op hoge waarde geschat worden, waar zuiverheid en oprechtheid een plek hebben. Dat is nu werkelijk de eredienst!

Het Cem-gebed, dat tijdens de Cem-ceremonie uitgesproken wordt:

In de naam van de barmhartige God...

De avond zij gezegend, het kwaad kere zich van ons af, het goede dient in pacht te zijn.

Moge God ons op de weg van de Ehlibeyt, de twaalf imams, de veertien onschuldigen (14 Masum-u Paklar), de zeventien omgordelden (17 Kemerbestler), de veertig heiligen leiden en ons het juiste pad laten doorlopen.

Mogen onze wensen en de gebeden van ons hart in vervulling gaan.

Dat God ons mogen helpen en dat wij nooit laag bij de grondse mensen zullen ontmoeten.

Moge hij onze huizen behoeden en verlichten en ons geen bittere tranen laten wenen.

Ons leven te leven als wij jong zijn, als wij oud zijn geen leed hoeven te verdragen.

Geef ons vrede, verleen ons de kracht om problemen op te lossen, verlos ons van schulden en financiële noden en dat de zieken gezond en geheeld worden.

Dat vruchtbare regen uit de hemel neerdaalt en dat de velden daarmee gezegend worden.

Dat Hizir in gevaar ons te hulp snelt, dat imam Ali ons uit de nood bevrijdt, Hünkar Hacı Bektaş-i Veli ons bijstaat.

Onttrek u niet aan onze gebeden, wij bidden om verhoring.

Amen (Allah Allah) goede God, wij zeggen u dank voor de verborgen waarheid en voor hen die moreel heilig zijn!

De twaalf diensten

De eredienst (Cem) en de daar verrichte twaalf diensten geven ons te verstaan, dat wij ons leven eigenlijk op deze terreinen moeten leiden.

Zij zijn als paradepaardjes. Zij baseren zich op toewijzing, eenheid, broederschap en liefde.

Punten die wij op de moment nodig hebben om een „vredig“ leven te leiden. Essentieel moet men zowel de Cem als de twaalf diensten als één geheel zien.

De eredienst biedt ons de mogelijkheid samen te komen, een eenheid te vormen en samen onze religieuze plichten na te komen.

De eredienst dient hoofdzakelijk ervoor om op traditionele wijze tot God te bidden.

Verder is er dan gelegenheid om God te danken, aan hem verantwoording af te leggen en zich van deze bewust te zijn, voor het eigen bestaan, voor het leven in de vorm van een menselijke lichaam, voor de reële wereld en de mensheid, die op deze leeft. Alle gebeden, alle religieuze liederen en alle gebruiken, die tijdens de Cem bij elkaar komen, leiden ertoe, dat men de hoogste maat van menselijkheid bereikt, constant op dit niveau blijft en de mogelijkheid heeft een rijper en meer volkomen mens (insan-ı kamil) te worden.

Elk van de vermelde twaalf diensten heeft een bepaalde betekenis, op de voor ons zichtbare (zahiri) wereld, maar ook op de in overdrachtelijke zin onzichtbare wereld (batini).

Hier volgt een korte samenvatting van de diensten:

Dede: deze dienst heet Pirlik, de dienst van de geestelijke leider. Hij leidt de Cem en kondigt het einde van de Cem aan.

Rehber: deze staat voor de helper van de Pir en leidt de Cem eveneens.

Çerağ/Delil: deze verlicht zowel de plek van de Cem als ook de harten van hen die bidden.

Gözcü: hij kijkt naar de deelnemers met de ogen van het hart en maakt deze op hun fouten opmerkzaam.

Zakir: met zijn saz en zijn stem zorgt de Zakir, dat wij een eenheid worden.

Süpürgeci: deze dienst heeft als taak de plek van de Cem en ook de (onreinheden in het) hart van de deelnemers te vegen.

İznikçi/Meydancı: deze zorgt ervoor, dat de Cem correct verloopt.

Niyazcı/Kurbancı/Lokmacı: in deze eredienst worden de offergaven zonder uitzondering en op grond van rechtvaardigheid onder de deelnemenden verdeeld.

Saka: deze dienst toont de deelnemers de mening van imam Hüseyin, hoe belangrijk het leven is en hoe belangrijk het is het leven door te zetten.

Tezekar/İbriktar: de Tezekar heeft de plicht de symbolische wassing van het lichaam uit te voeren en op die manier ook de gedachtenwereld en de gevoelswereld zuiver te houden.

Peyikçi/Haberci: als Peyikci heeft men de opgave de mensen ervan op de hoogte te brengen hoe, waar en wanneer de Cem-ceremonie plaatsvindt.

Kapıcı: door de Kapici worden slechte gevoelens en gedachten ver van het „reine en zuivere“ oord van de Cem gehouden.

Semah – de dans voor God

Semah is een rituele dans, deel van de twaalf diensten van de Cem.

De ritmische dans, de luit van de bağlama en de daarbij behorende gebeden brengen de ziel van de mens in trance en zorgen voor een enthousiaste stemming tijdens de eredienst.

Semah is de toewijzing aan God. Alleen zij die de ware oorsprong kennen en de stromende liefde voelen kunnen dit hoge gevoel ervaren.

De mens is op deze oneindige en grenzenloze wereld een minuscuul, sterfelijk wezen. Tegelijk verbergt de mens sinds jaar en dag geheimen, zoals imam Ali al zei: *„Als je tot ware zelfkennis komt, is het gehele universum een punt in je eigen ziel, als je niet tot zelfkennis komt, blijft dit een punt in het universum.“*

Ook de Semah-dans verbergt dergelijke geheimen. Het is de liefde tot God, die naar buiten geprojecteerd wordt. Het is geen theater – wie het als zodanig ziet, zal deze toestand van liefde nooit begrijpen. Om zich aan deze overgave en liefde te wijden, moet een andere dimensie betreden worden. Deze rituele dans mag niet als gewone dans of alleen als folklore met cultuurhistorisch aspect beschouwd worden. Semah is een deel van de Cem en hoort op die manier tot een van de diensten, die men moet vervullen.

De eredienst zorgt voor persoonlijk geluk en respect in het algemeen. Verder wordt erdoor een gevoel van broederschap en het gevoel van eenheid opgeroepen. Ook worden twisten opgelost en daardoor frustratie en ergernis vernietigd. Tenslotte wordt het zielenleven voor God en de gemeenschap stilzwijgend geopenbaard en in het hart wordt deze kracht gevolgd. Men leert om een goed mens te worden, men komt moreel op een hoger plan erdoor.

Verder helpt de Cem-eredienst ons te rijpen en ons tot een volkomen

mens (insan-i Kamil) te ontwikkelen. Semah is een deel van ons geloof. Men moet de juiste maat houden en dit mag niet onderschat worden.

Om dit alles ook voor buitenstaanders begrijpelijk en zinvol te maken, proberen wij hier ook gedetailleerd op in te gaan: de dans is verbonden met een religieuze context en rituele extase. Deze wordt collectief beleefd. Blootsvoets, zuiver, niet egoïstisch en oprecht draaien de dansers zich en proberen de liefde en overgave aan God voor te stellen.

De schitterende gezichten van de Dedes (nakomeling van de Ehlibeyt) tonen de tevredenheid met de Kirkclar-Semah. Kirkclar betekent vertaald „veertiger“ en duidt op de verborgen veertig heiligen van het Alevitisch geloof. Deze Semah is de weg naar wijsheid, een stap in de richting van waarheid en zuiverheid.

Elk gezongen religieus lied, elk opgezegd gedicht wordt door dansers verinnerlijkt en brengt deze in extase. In overdrachtelijke zin vliegen ze als kraanvogels richting hemel.

De dansers raken intussen in extatische eenheid. Ze verliezen daarbij het contact met de realiteit en keren dan gezamenlijk naar de realiteit terug.

Alleen als men in deze zielstoestand is kan met de Semah-dans begrijpen. Pas dan kan men deze op waarde schatten. Anders blijft het in de ogen van velen slechts folklore uit de kunstgeschiedenis.

De persoonlijke geloofspraktisering van Alevieten

Als iemand die de Alevitische leer uitoefent en er in gelooft, probeer ik dit in de vorm van gesprekken, boeken en samenwerken te vormen.

Daarbij loop ik ook tegen vaak gestelde vragen aan.

Hebben de Alevieten een individuele godsdienst?

Hoe ziet een dergelijke godsdienst er dan uit? Hebben ze bepaalde regels of vormen tijdens het bidden?

Bidden Alevieten alleen samen tijdens erediensten?

Bidden ze ook alleen, stilzwijgend voor zich uit?

Men vraagt vaak naar mijn persoonlijk geloof en mijn stijl van geloven: hoe bid ik dan precies? Worden mijn gebeden ook verhoord en zal God daarop reageren?

Als ik op dergelijke of soortgelijke vragen antwoord geef, probeer ik allereerst te verklaren hoe de Cem-ceremonie, de eredienst van de Alevieten, er wezenlijk uit ziet en welke werking de ceremonie heeft op mijn mentale wereld en vervolgens ook op mijn leven.

Ik heb nu om te beginnen de Cem-eredienst en het doel daarvan besproken en ga nu verder met het thema „persoonlijke aandacht“.

(Zij, die zich voor de Cem-eredienst en ook het daardoor ontstane geestelijke wereldbeeld interesseren, kunnen deze thema's in mijn boeken nalezen.)

Verder moet gezegd worden, dat de individuele aandacht van Alevieten aan geen regels, bewegingsvormen, tijden of plekken gebonden is. Daarom kan men overal op elk uur tot God bidden en proberen dichtbij Hem te zijn.

Met dit antwoord hebben enkelen echt moeite, want geen van de

bekende „geloofsteken“ horen bij de Alevieten.

Want Alevieten hebben in tegenstelling tot andere gemeenschappen geen bindende en vaste bewegingsvormen en ook mediteren ze niet veel, zoals Boeddhisten wel doen.

Ook het kruis als drievoudig symbool, zoals het bij de Christen na het gebed gebruikelijk is, heeft bij de Alevieten geen betekenis.

Ongewild vergelijkt men het Alevietisme met andere geloofsrichtingen en zoekt naar zijn „tekens van geloof of bewegingen van geloof“.

Bij Alevieten zijn er door hun persoonlijke aandacht geen regels.

Ze bidden in de taal, in de vorm en op het tijdstip dat ze verkiezen. Wezenlijk heeft het tijd nodig om deze geloofsopvatting te verinnerlijken, want onze geest heeft ongewild de belangrijke afbeeldingen van andere religies overgenomen.

De redenen waarom ik bid lopen sterk uiteen.

Naar gelang de situatie bid ik met persoonlijke dankzeggingen of voor de altijd optredende hulp in moeilijke momenten.

En ook bid ik tot God om Hem voor de fraaiheid en schoonheid van de aarde te eren.

Daarnaast breng ik tot uitdrukking dat ik me op de rechte weg bevind en onderstreep daarbij mijn liefde tot de Ehlibeyt.

In de avond van donderdag op vrijdag zeg ik in ieder geval het gebed voor de opwekking van het licht (Delil /Çerağ) op. Voor de rest heb ik geen bijzonder tijd voor gebed.

In de vroege morgen, voor ik met de dag begin, zeg ik essentieel een dankgebed op, dat gevormd is volgens het volgende model:

„Almachtige God, lof en dank voor deze volgende dag, die ik mag beleven.

Lieve God, behoed mij voor mensen, die mij proberen van het rechte pad af te brengen.

Bewaar mij voor mensen, die mijn situatie niet begrijpen.

Houd mij ver van laagheden.

Help ons verder het juiste pad naar de toekomst te vinden.“

Ook komt het voor, dat ik tijdens de dag bid om tot God te spreken. Voordat ik inslaap, heb ik ook de behoefde nog eenmaal te bidden.

„Almachtige God, mijn enige doel is een leven volgens uw wil, (respectievelijk intentie - Rizalik) te leiden.

Houd mij in dit korte leven ver van hen die wreedaardig zijn.

Bescherm mij voor mensen die ten prooi gevallen zijn aan hun egoïsme en hartstocht.

Houd mij ver van hen die slecht zijn en laat mij niet afhankelijk zijn van slechte mensen.

Scheid mij niet van de rechte weg van de Ehlibeyt.

Bescherm de mensen die leed moeten verduren.

Laat mijn ziel rein en zuiver.

U komt alle lof en eer toe“

Nadat ik het gebed beëindigd heb, leg ik mijn rechter hand op mijn hart en dan aan mijn lippen (Niyaz).

Of men het gebed zacht in zichzelf gekeerd bidt of hardop opzegt,

maakt niet uit.

In wezen is het ene gebed anders dan het andere, maar wezenlijk zijn deze opgebouwd zoals het boven opgeschreven voorbeeld.

Natuurlijk bidden de mensen met het geloof, dat hun gebeden verhoord worden en dat geldt natuurlijk ook voor mij.

Ik onderzoek, waarvoor ik bestemd ben.

Want God is alwetend.

Mijn persoonlijke ervaring is dat mijn gebeden worden gehoord, daar is geen twijfel aan!

Vasten

Wat is de plaats van het vasten in het Alevitisme?

In vrijwel alle geloofsrichtingen is er plaats voor vasten, dit geldt als een van de belangrijkste regels of bestanddelen van het gebed en de leer.

Ook in het Alevitisme is vasten een belangrijk element. In het Alevitisme bestaat de vastentijd „Muharrem“ (Muharram), ook bekend onder de naam „Oniki Imam“ (twaalf imams) en het Hizir-vasten.

Het Muharrem-vasten begint elk jaar op de 21e dag na de dag van het Offerfeest en duurt twaalf dagen lang.

Het Hizir-vasten strekt zich over drie dagen uit. In de meeste regio's begint dit vasten op 13 februari en eindigt op 15 februari.

In vele regio's wordt echter van deze tijd afgeweken.

Het vasten brengt niet alleen het lichaam opnieuw in balans, maar het heeft ook een reinigende functie.

Door te vasten kan men het eigen lichaam echt leren beheersen.

Dit dient verder om de toestand van de ziel van de mens te versterken, wat wezenlijk alleen door de beheersing van het gehele lichaam (lichaamsfuncties) mogelijk is.

In elke andere religie wordt op een andere manier gevast. In de regel wordt er van uitgegaan dat men geen voeding of dranken tot zich neemt (volledig of gedeeltelijk) en ook moet men zijn driften gedurende een bepaalde periode beheersen.

Door Alevieten wordt zowel in de vastentijd Muharrem als ook bij het Hizir-vasten op die manier gevast.

In beide vastenperioden neemt men – meestal vanaf middernacht –

tot men het vasten breekt helemaal geen spijzen en dranken tot zich. Na het breken van het vasten wordt bij het Hizir-vasten tot middernacht opnieuw geheel normaal gegeten.

Tijdens het Muharrem-vasten echter, wordt na het breken van het vasten tot middernacht slechts gedeeltelijk gevast, dit betekent dat eten en drinken geoorloofd zijn – mits het eten vegetarisch is en het niet gaat om schoon drinkwater, want in deze tijd geldt als het belangrijkste gebod geen levend wezen leed te doen en geen schoon water tot zich te nemen.

Omdat imam Hüseyin en zijn volgelingen in de woestijn van Kerbela van dorst omgekomen zijn, moet men het gebruik van deze levensmiddelen tijdens deze twaalf dagen vermijden.

Verdere belangrijke regels die men in deze periode moet aanhouden zijn: geen feestelijkheden, twisten en geen geslachtsverkeer, want het gaat hierbij om een treurvasten.

Vasten in de maand Muharrem

Waarom vasten Alevieten in de maand Muharrem?

De Muharrem-vasten in het Alevitisch geloof heeft – naast de boven vermelde gronden – ook een historische achtergrond. Op grond van de Alevitische leer (mythologie) werd deze vasten ook al vanaf de eerste profeet (de heilige Adam) tot de laatste profeet (de heilige Mohammed) beoefend.

Tegenwoordig wordt als uitdrukking van de treurnis om de heilige Hüseyin – het kleinkind van de profeet de heilige Mohammed - gevast.

Deze werd in Kerbela (in het tegenwoordige Irak) door de heerser van de dynastie der Omajjaden (Yezit) in het jaar 680 na Christus op verschrikkelijke wijze vermoord.

Met de treurvasten proberen Alevieten het leed van de heilige Hüseyin ook zelf te ervaren.

De vastentijd is een periode, een proces, waarin de mens zich in zichzelf keert en rekenschap over wat hij is en doet, aflegt.

Want alleen daardoor kan een mens zichzelf werkelijk kennen/verwerklijken en tot zelfkennis komen.

Imam Hüseyin heeft in Kerbela een strijd tegen onrechtvaardigheid en kwaad gevoerd.

Daarom symboliseert het Muharrem-vasten in zijn naam de verering van het goede, van humanistische waarden en van rechtvaardigheid, waarbij het kwaad wordt afgewezen.

De betekenis van Aşûre

Het woord Aşûre (Aschura) stamt oorspronkelijk uit het Arabisch en betekent tien.

Daarmee wordt ook de tiende dag van de Islamitische maand Muharrem bedoeld.

Voor Alevieten en Sjiïeten is dit de gedenkdag van de dood van imam Hüseyin in Kerbela, daarom is het een belangrijke dag voor Alevieten en ze maken de zoete spijs Aşûre.

Er zijn hier vertellingen over en men meent dat ook voor-Islamitische volkeren (zoals bijvoorbeeld Israëlieten) op deze dag vastten.

Men zegt, dat op deze dag ook vele dingen plaatsvonden die de wereld veranderden, dingen die te maken hadden met de redding van vele profeten uit moeilijke situaties.

Volgens de Alevitische leer gaat een van deze mythologieën terug tot de tijd van Noach. Men gelooft, dat Noach voor de grote zondvloed op deze dag gered werd en daarna maakte hij voor de eerste keer de soep Aşûre met de laatste resten van zijn voorraad als dankbaarheid voor zijn redding.

Aşûre is een zoete spijs, dit op dit moment meer in het Midden-Oosten en in Anatolië na het Muharrem-vasten bereid wordt.

Als symbool van de gedachtenis aan de twaalf imams bevat deze soep minstens twaalf ingrediënten, zoals bijvoorbeeld tarwe, bonen, gedroogde vijgen, abrikozen, walnoten etc.

De zoete spijs wordt als teken van dankbaarheid en naastenliefde onder de burens en bekenden verdeeld.

Aşûre symboliseert bij de Alevieten zowel de verbondenheid met imam Hüseyin van de Ehlibeyt (familie van de profeet Mohammed) en de twaalf imams als ook het gevoel van broederschap en vrede.

Op grond hiervan heeft dit een bijzonder belangrijke betekenis.

Aşûre dient als uitdrukking van de dankbaarheid, omdat Zeynel Abidin, de zoon van Imam Hüseyin (achterkleinkind van de profeet) ondanks zijn ziekte in de slag bij Kerbala, waarbij zijn vader stierf, overleefde. Door hem konden de nazaten (twaalf imams) van de profeet verder leven.

Korte data met betrekking tot het Muharrem-vasten

Het Muharrem-vasten vindt vanaf de 21e dag na het offerfeest plaats en wordt als treurmaand aangeduid.

Hoewel met deze vasten op dit moment in de Alevitische gemeenschap de herdenking van de moord op Imam Hüseyin en zijn 72 metgezellen op de voorgrond staat, is het belangrijk er nogmaals bij stil te staan, dat het gebod tot het Muharrem-vasten in de Alevitische leer eigenlijk op de eerste profeet de heilige Adam terug te voeren is en totaan de heilige Mohammed door alle profeten werd beoefend.

Op die manier bidden we in deze vastentijd ons vastengebed en verbinden dit met de treurnis en ook de verering voor alle gestorvenen, die hun leven net zoals imam Hüseyin voor de rechtvaardigheid en het goede voor de mensheid geofferd hebben.

De slag bij Kerbela (680) duurde tien dagen, maar toch wordt ter ere van de twaalf imams twaalf dagen gevast.

De heilige Hüseyin was de zoon van de heilige Ali en de kleinzoon van de profeet Mohammed.

De Omajjaden-aanvoerder Yezid en zijn soldaten vervolgden, martelden en vermoordden de heilige Hüseyin en zijn metgezellen in Kerbela, omdat hij de onderwerping onder de aanvoerder der Omajjaden, Yezid en zijn onrechtvaardigheden afwees.

Men moet opmerken, dat de vierde heilige imam Zeynel Abidin deze slag overleefde en daarmee het erfgoed van de familie van de profeet kon voortzetten.

Naar gelang de lichamelijke en mentale gezondheidstoestand kunnen Aleviten met Muharrem twaalf dagen vasten en treuren. Het middelpunt van dit vasten en dit treuren is het afzien van dingen die

men begeert. Zo zijn alle feestelijkheden als bruiloften, geslachtsverkeer, beledigingen, roddel, onenigheid en ook bloedvergieten verboden.

In het Alevitisme speelt de weerstand tegen de onderdrukking van de heilige Hüseyin een wezenlijke rol.

De strijd van deze voor rechtvaardigheid en menselijkheid wordt aan de jongeren in Alevitische gezinnen als moreel fundament overgedragen.

Vasten tijdens Hizir

Vasten is een vast bestanddeel van vele religies. Het heeft velerlei vormen, is in elke tijd anders en men kan dit doen op grond van diverse beweegredenen. De motieven, waarom mensen vasten, zijn individueel.

Velen vasten als uitdrukking van dankbaarheid aan God of vasten als overtuiging of vasten voor de verhoring van hun gebeden en weer anderen juist voor al in vervulling gegane wensen. Ook de angst voor bestraffing in de hel of de wens om eeuwig te leven drijft velen tot vasten. Sommigen proberen daarmee hun ziel te reinigen, anderen zoeken naar zelfbeheersing en zelfdiscipline of juist verdieping van hun geloof en daarin te groeien en te rijpen.

Terwijl velen de tijd van zonsopgang tot zonsondergang doorbrengen zonder voeding, eten anderen alleen geen dierlijk voedsel.

Een ander religieuze groepering neemt gedurende een bepaalde periode of ook volledig een aantal levensmiddelen niet.

Naar de opvatting van Alevieten bestaat de Muharrem-vasten (ook vasten voor de twaalf imams of treurvasten genoemd) en het Hizir-vasten. Mensen, die proberen hun persoonlijke weg als derwisj te gaan en deze leer te verinnerlijken vasten verder 48 dagen (48 Perşembe Orucu).

Waarom vasten Alevieten als begin van de Hizir-dagen?

Wanneer en hoe vasten ze?

Wat is de oorsprong van de Hizir-dagen?

Elk jaar in februari vasten Alevieten drie dagen om Hizir, de heilige en schutspatroon (beschermengel), te gedenken.

In het algemeen wordt in de periode tussen 13 februari tot 15 februari gevast, maar er zijn ook Alevieten die in of eind januari en begin februari vasten.

Er zijn vele overleveringen aangaande de heilige Hizir. Volgens een vertelling hebben de metgezellen van Noach, die de storm goed doorstonden, uit dankbaarheid drie dagen gevast.

Volgens een andere sage werden imam Ali en zijn vrouw Fatma door God op de proef gesteld. Op grond van de genezing van hun kinderen hebben ze drie dagen gevast.

Elke avond bij het breken van de vasten kwam Hizir in een andere mensenvorm en vroeg om wat te eten en te drinken. Deze twee vertellingen bewijzen, dat het vasten tijdens Hizir de “dank” tot uitdrukking brengt.

Verder bestaat deze periode om vruchtbaarheid, zegen, welbevinden, vriendschap, solidariteit en broederschap te wensen.

Na het avondmaal wordt tot zonsondergang van de volgende dag niets meer gegeten en gedronken. Anders dan bij de Muharrem-vasten wordt tijdens het breken van de vasten bij het Hizir-vasten geen afstand gedaan van vlees en water.

Bij het breken van de vasten komen de familieleden, bekenden en verwanten bij elkaar en steken de kaars aan ter ere van Hizir. Men gaat nu vooral geschiedenissen en sagen over de schutspatroon vertellen, maar ook overleveringen van andere heiligen worden op deze avond verteld. Verder worden er religieuze liederen gezongen.

Op de avond van de laatste dag worden de gedenkplaatsen en pelgrimsoorden bezocht. Het Hizir-vasten wordt met het slachten van een offerdier en tenslotte met een Cem-ceremonie beëindigd.

Hierna volgt een voorbeeld van een gebed dat in deze periode wordt

uitgesproken:

„Dat de gebeden en wensen van hen die vasten in vervulling mogen gaan.

Dat de brandende kaarsen ter liefde tot Hizir ons huis en onze ziel verlichten.

Zegen de spijzen die je ter liefde tot Hizir gebracht en geschonken hebt.

Zegen hen die deze spijzen heeft gemaakt, die deze goede daad volbracht heeft.

Bescherm onze gezinnen, geef hen vrede, zegen en welstand.

Laat ons één zijn.

Heilige Hizir, help de mens die in nood geraakt is.

Help hen die de hoop verloren hebben.

Reik uw handen aan hen die hulp nodig hebben en toon hen de waarheid.

U komt lof en eer toe!“

Het Offerfeest

Het Offerfeest is het bevrijdingsfeest der mensheid

Het Offerfeest is een belangrijk onderdeel van het Alevitisme.

Volgens de overlevering begon offeren met de profeet Ibrahim (Abraham).

De engel Cebrail (Gabriël) beveelt Ibrahim zijn zoon Ismail (Ishak) te offeren. Hierop reageert hij volgbaam en onderdanig. Zij doorstonden de goddelijke test.

God zond hem om zijn liefde en trouw te belonen een ram, die hij in plaats van zijn zoon diende te slachten.

In het middelpunt van het Offerfeest staan het slachten en het eten van een dier.

Ook heeft de offergave niet onvoorwaardelijk betrekking op het bloedvergieten. Als men dit wil, kunnen ook levensmiddelen hiervoor verdeeld worden.

De zin en het doel van dit feest is zich uit de vangnetten van de drift te bevrijden en afstand te nemen van de materiële behoeften van deze wereld.

Ook klimt de mens met dit plan een trede en bevindt zich niet meer in de positie van het offer, maar in de positie van degene die offert (en wel: zijn Ego).

Deze feestdagen worden nog steeds zoals voorheen in ere gehouden worden, maar de werkelijke filosofie daarachter wordt daarentegen door velen genegeerd en over het hoofd gezien. Dat is treurig. Dit is een fout die wij niet moeten voortzetten.

De redding van Ismail is het uitgangspunt voor de bevrijding der mensheid, de inspanning om zich van de wereldse materie af te

keren.

Het geven van offers dient ons tegen oorlogen te beschermen, deze dient ons te bewaren voor honger en ellende.

Al lange tijd zijn de dagen geen reden tot een feeststemming.

Sinds de goddelijke beproeving van Ibrahim worden zoals ook voorheen oorlogen gevoerd, worden mensenrechten geschonden en discriminatie neemt hand over hand toe.

We moeten daarom dit feest met de essentiële filosofie vieren. Met name moeten we met deze wijsheid leven en proberen ons leven bewust daarnaar in te richten.

Waar komt bewust leven op neer?

Wat de motieven ook zijn, men mag niet aanvaarden, dat mensen tot offer worden. Wij moeten ons altijd en overal tegen oorlogen en voor een vreedzaam leven inzetten. Wij mogen geweld niet voorstaan en moeten ons tegen onrechtvaardigheid keren.

Wij mogen niet toezien, hoe machtshebbers zich moedwillig en belust op winst ten koste van het volk verrijken. Wij moeten vechten tegen armoede, tegen uitbuiting, corrupte en intolerantie.

Men kent een diep verlangen naar een vreedzaam, rustig leven, leven in vrede. Verlangen naar zonnige, gelukkige dagen, op welke de mensheid geen offer wordt van egoïstische, hebzuchtige, gierige mensen.

Wij verlangen sterk naar de tafels van Halil Ibrahim, aan welke men broederlijk alles met elkaar deelt.

Wat het geloof ook is, wat de taal is, het ras, het geslacht of de huidskleur. Wij streven allen naar gelijkheid en zien naar de dag uit, dat het scala aan culturen die er zijn als een rijkdom erkend wordt.

Is dit niet de ware betekenis van het Offerfeest?

Wij weten, dat deze wens niet makkelijk te realiseren is. Sinds eeuwen onderdrukken mensen deze goede wil door oorlogen en vijandigheden.

Niettemin proberen Alevitische geleerden en heiligen als sinds eeuwen hardnekkig en volhardend de naastenliefde, de vrede en andere adequate motieven over te brengen.

Het is ons doel dit feest in het vervolg met deze bereidheid en bezinning te vieren.

Voor de vervulling van onze wensen zullen we onze offerdieren slachten en de handen van ouderen uit respect kussen.

Wij zullen met deze instelling de gedenkplekken, de Cem-huizen bezoeken en gelijkgezinden met dit in het achterhoofd een gelukkig feest toewensen.

Wij zullen onze kinderen ook met deze overtuiging opvoeden en deze gelukkig maken.

In deze zin wensen wij alle die het feest vieren een gelukkig feest. Dat God de offergaven mogen aannemen, dat hij tevreden zal zijn en zijn zegen en barmhartigheid zal schenken.

Het feest Nevruz / Newroz

Nevruz is een woord van Perzische en Koerdische afstamming en betekent nieuwe dag (new/nieuw – roz/dag). Volgens de Gregoriaanse kalender is de 21e maart de dag van het feest van Nevruz. De Nevruz is een belangrijk feest voor vele verschillende culturen. In elke cultuur wordt Nevruz anders opgevat en gevierd.

Dit feest wordt van midden Azië tot op de Balkan gevierd en dat met name met grote vreugde door de Koerdische en Iraanse volkeren. Nevruz, in de Koerdische taal *Newroz*, is in de Koerdische geschiedenis een grote legende. Deze legende draait om de smid Kawa, die door het doden van de verschrikkelijke koning Dehakk het volk bevrijdt.

Nevruz wordt door Iraniërs als nieuwjaar gevierd.

In midden Azië, de Balkan en het Nabije Oosten wordt Nevruz met de hoop op vruchtbaarheid verbonden en op eigen wijze gevierd.

Verder heeft Nevruz voor Alevieten een bijzonder grote betekenis. Alevieten geloven, dat op de dag Nevruz belangrijke dingen voor de mensheid en voor de natuur geschied zijn:

- De schepping van de wereld werd op deze dag voltooid.
- Op deze dag werd de heilige profeet Mohammed tot boodschapper van God benoemd.
- Imam Ali werd op deze dag geboren.
- Op deze dag trouwde imam Ali de dochter van de heilige profeet Mohammed, de heilige Fatma.
- De heilige profeet Mohammed benoemt imam Ali op Gadir-hum tot zijn opvolger.
- Op deze dag gaat Haci Bektaş-i Veli naar Anatolië.

- Men gelooft, dat de veertig heiligen zich op deze dag verzamelden.
- Onder aanvoering van Muhtar Saqafi werd door een geheime organisatie wraak voor de moord op de heilige Hüseyin genomen.
- Op deze dag werd Adam door God geschapen.

Elk volk viert dit feest op zijn eigen wijze en dit feest wordt door Alevieten als volgt gevierd:

- Het feest begint in de vroege morgen.
- Voor het gemeenschappelijk ontbijt houdt de geestelijke een kort gebed en daarop wordt melk aangeboden.
- Wie ruzie heeft, wordt verzoend.
- Men bezoekt zieken en armen.
- Men wenst familie van mensen die net gestorven zijn sterkte.
- De graven van gestorven heiligen worden bezocht.
- Op de klaargemaakte feestplek worden voor de ouderen en jongeren gescheiden discussietafels voorbereid.
- Zij die jong zijn dansen op de wijze „Halay“ en springen over het vuur en spreken een wens uit.
- Jonge mannen en vrouwen dragen wederzijde gedichten voor.
- In de avond vindt dan de Nevruz-Cem-ceremonie plaats.

Hidirellez

Hidirellez is een feest die in verschillende gebieden, zoals Centraal Azië, het Midden Oosten en de gehele Balkan wordt gevierd. Hoewel de kern van het feest in deze gebieden hetzelfde is, wordt het anders gevierd. Het feest begint in de nacht van 5 op 6 mei en wordt twee dagen gevierd. Dit is de tijd waarin de samenkomst van de beide profeten en beschutpatronen Hızır en İlyas plaatsvindt.

Door deze ontmoeting worden de eenheid, de zegen en wat de profeet echt betekent in persoonlijke vorm op aarde gebracht. Dit is verder de tijd waarop wensen/verlangens die niet geuit werden en niet geuite wensen/doelen van het hart door de almachtige schepper verhoord en vervuld worden. Het vieren van het feest Hidirellez is niet zondig, zoals door enkele dogmatici beweerd wordt.

Het is net als andere feesten ook een feest dat de mensen met eendracht, vrolijkheid en hoop vervult en verbindt. Het is het afwerpen, het ontwaken der natuur, van de mens als onderdeel van de natuur uit de diepe, koude, verdrukkende duisternis van de wereld en de ontmoeting met het levendige, het bloeiende karakter van de lente. Tijdens Hidirellez worden niet alleen de huizen schoongemaakt en de tuin gefatsoeneerd, maar met de essentiële reiniging wordt op gelijke wijze een zuiveren van het hart, van de ziel en de geest voltrokken. Bestaande gebreken, onenigheid, fouten/misgenoege in de geest, in het hart worden nog eenmaal nagegaan en overdacht.

Hierna vindt net zoals bij de essentiële reiniging van het huis een reiniging en zoals bij het fatsoeneren van de tuin een nieuwe vorm van “indeling” plaats, die het mogelijk maakt dat de mens zich anders oriënteert. Op de dag Hidirellez wordt in de oorden, in de pelgrimsoorden, in het groen en thuis door het gemeenschappelijk gebruik van de gegeven levensmiddelen niet alleen het feestmaal,

maar ook de vriendschap, de broederschap, de eenheid, de hoop en de vrede met elkaar gedeeld.

In onze gebeden gedenken wij beginnend met onszelf en daarna onze families, de mensen die ons na staan en de totale mensheid en vragen om welbevinden, geestelijke rijkdom, vrede en broederschap.

Wij vragen onze almachtige schepper om een zinvol en vervuld leven. Hizir en İlyas zijn doorgevers/boodschappers van zegen, volte, hoop en geloof. Met dit bewustzijn vereren wij hen.

Net zoals onze voorbeelden dienen ook wij ieder die in nood is geraakt, zich in een noodsituatie bevindt of om onze ondersteuning vragen in zo verre we kunnen onze helpende hand te reiken.

Is dit niet juist het doel, het symbool van Hizir en Hidirellez?

Komt dit niet voort uit het feit, dat elk mens een mogelijke Hizir in zich draagt?

En zo is het!

Als alle mensen met een dergelijke instelling elkaar zouden treffen, dan zou dat betekenen dat elk mens behandeld en geholpen zou moeten worden, alsof het Hizir is, dan zouden alle problemen van mensen toch van zelf minder worden? Op grond hiervan en in deze zin wensen wij u een zegenrijke Hidirellez!

Het morele systeem

Het morele systeem van Alevieten gaat grotendeels terug op de volgende woorden van Hacı Bektaş-i Veli: „Beheers je handen, tong en lendenen!“ Dit is waarschijnlijk een van de meest diepe uitspraken ter wereld. Met deze uitspraak heeft de Alevitische geestelijke bereikt, wat anderen met vele boeken en woorden nooit konden bereiken.

De tong, de handen en de lendenen zijn organen, die de mens en de gemeenschap ontwikkelen, bevrijden, maar ook nederig maken en kunnen degenereren.

Laten we nu dit beknopte morele systeem eens woord voor woord bekijken:

HANDEN: de handen doen zowel iets nuttigs, goeds als iets wat geen nut heeft, iets slechts. Als iemand de “reinheid” van zijn handen niet meer beheerst, dan kan hij bijvoorbeeld tot een moordenaar of een dief worden. Als iemand de reinheid van zijn handen beheerst, dan wordt hij productief. Een mens die iets maakt, herstelt, produceert, aan iets werkt, is een goed mens. Een goed mens dient niet alleen zichzelf, maar ook de gemeenschap. Hij zorgt voor sociale veiligheid en tevredenheid.

LENDENEN: met de lendenen wordt op de seksualiteit gedoeld. Als men de seksuele gevoelens beheerst en goed leeft met de eigen seksualiteit, schaadt men noch zichzelf noch de gemeenschap. Een mens, die zijn driften niet beteugelen kan, wordt een pervers mens, of zelfs iemand die seksuele misdaden pleegt. Dergelijke mensen schaden niet alleen zichzelf, maar ook de gemeenschap.

Een mens die zijn driften beteugelen kan, kan de gemeenschap goed opgevoede kinderen schenken. Niet-opgevoede mensen zijn een plaag voor de gemeenschap. Daaruit volgt, dat een mens die zowel

de reinheid van zijn handen als ook de reinheid van zijn lendenen beheerst, meer dan een mens is die gewoon geen schade toebrengt, maar een dergelijk mens kan een gezin stichten en de gemeenschap nuttige kinderen schenken.

TONG: door de tong kunnen mensen met elkaar communiceren. Men kan met de tong goed en slecht aan de medemens meedelen. De mens dient zijn tong tegen leugen en laster te beschermen en zich tegen dergelijke onzin te beschermen. Een mens die geen leugens en laster vertelt en geen geruchten op de wereld brengt, beschermt de zuiverheid van de tong. De mens dient dat wat hij hoort en wat fout is te corrigeren. Hij dient te spreken zonder de waardigheid van de anderen te kwetsen.

Het boek van Haci Bektaş-i Veli, met de naam „Makalat“, is op dit moment nog te verkrijgen. In dit boek zegt de geestelijke aan de mensheid: „De mens heeft drie vrienden. Zodra hij sterft, blijft de ene thuis, de andere zal hem verlaten en de derde gaat met hem mee. De vriend, die thuis blijft, is zijn erfgoed, die hem verlaten zijn zijn familie en vrienden. Wat met hem meegaat, zijn zijn goede daden.”

Hij die de reinheid van zijn tong, zijn handen en lendenen beschermt of in ieder geval probeert deze te beschermen, is een goed mens. Als hij de reinheid van zijn handen beschermt, beoefent hij geen geweld of wandaad. Als hij de reinheid van zijn lendenen beschermt, gaat hij goed om met zijn seksualiteit. De mens wordt een uitmuntende moeder/een uitmuntende vader en levenspartner. Als hij de reinheid van zijn tong beschermt, liegt of lastert hij niet. Als de mens zich meer aan deze woorden van Haci Bektaş-i Veli zou houden, zou elke vorm van degeneratie en schijnheiligheid eindigen.

Broederschap / Músahtpllk

Wat is Músahtpllk (wegbroederschap)?

Wanneer en onder welke omstandigheden is deze ontstaan?

Met Músahtpllk (wegbroederschap) wordt de hemelse broederschap/zusterschap van de Alevieten aangeduid. In het Alevitisme neemt de wegbroederschap een plaats in die ver voorbij de fysieke broederschap of zusterschap reikt.

Bij Músahtpllk slaan de Músahtps (broeders/zusters) een gezamenlijke weg in. Ze volgen hetzelfde morele systeem, bevinden zich op hetzelfde spirituele niveau en delen dezelfde meningen en gevoelens. Hoewel zij die fysiek zusters zijn geen verantwoording voor de kosten van levensonderhoud van de eigen zusters of andere personen dragen, is dat toch bij Músahtpllk anders. De Músahtps zijn er niet alleen voor het levensonderhoud, maar ook voor de resterende gebeurtenissen van het leven van de ander, of het nu negatief of positief is, mede verantwoordelijk. Ze dienen het niet alleen samen te delen, ze zijn werkelijk meer voor het leven van de ander verantwoordelijk dan voor het eigen leven.

Músahtpllk is een broederschap/zusterschap, waarvan de geldigheid ver over de wereldlijke grenzen tot in het universum reikt. Deze vereniging blijft steeds voorhanden en men kan deze oneindig achten. Deze band dient niet alleen voor het welzijn van het individu, maar ook voor de gemeenschap. Dit is een van de hoofdfundamenten van de Alevitische gemeenschap. Wat de gemeenschap samenhoudt is respect, tolerantie en in vrede met elkaar leven. Músahtpllk is zo gezien het fundament van deze harmonische levenswijze binnen de Alevitische gemeenschap.

Nu zullen wij proberen om deze voor de Alevieten belangrijke Músahtpllk te verduidelijken.

Wezenlijk is het belangrijk, afgezien van de kennis en het begrip van theoretische begrippen, dat men Músahtpllk in de praktijk leeft en dat deze aan de volgende generaties wordt overgedragen.

Wat betreft het historische ontstaan en de ontwikkeling van de Músahtpllk kunnen wij de volgende kennis vermelden: het begrip „Músahtpl“ stamt uit het Arabisch en betekent vriendschap. In de Alevitische leer wordt het begrip echter als wegbroederschap en toewijding aan de Alevitische leer gedefiniëerd. Het schijnbaar wereldlijke ontstaan wordt in de Alevitische bronnen in het algemeen in de tijd na de Hicret van de profeet de heilige Mohammed teruggeleid. Ook als enkele bronnen het ontstaan vroegtijds al terugvoeren op de als eersten tot de Islam bekeerde mensen in Mekka, gaat de overwegende meerderheid ervan uit, dat Músahtpllk in de tijd in Medina ingesteld is. Er zijn zeker ook nog meer spirituele aspecten. Omdat wij echter geen dieper gaande, maar slechts een korte, samenvattende blik kunnen geven, beperken we ons op deze plek uitsluitend tot de besproken aspecten. Wie zich daarvoor interesseert, kan op Alevitische bronnen meer omvattende informatie verkrijgen.

De heilige Mohammed ging door de druk van de toenmalige heidenen uit Mekka weg en ging in op de uitnodiging uit Medina. De moslims verzamelden zich toen in Medina en na de Hicret (verhuizing van Mohammed naar Medina in het jaar 622) werd Medina het centrum van moslims. Door deze verplaatsing ontstonden twee groepen. Aan de ene kant was er de inheemse groep (Ensar-Helfer) en aan de andere kant de groep die nieuw was aangekomen (Muhacir-vluchtelingen op grond van geloof). Onvermijdelijk spleet de gemeenschap. De Ensar genoten alle

voordelen die het „eerstgeborenrecht“, dat in die tijd gebruikelijk was, met zich mee bracht. In tegenstelling daarmee dienden de vluchtelingen op grond van het geloof op alle terreinen ontberingen te doorstaan. De situatie werd door de druk van de heidenen en andersgelovigen nog erger. Onder de meest zware omstandigheden ontstond in deze tijd Mûsahiplik. Het fundament en de ontwikkeling van de wegbroederschap werden door de heilige Mohammed in de Koran onder de sura Enfal (De verderfelijke van de oorlog) 72,73,74,75 beschreven. Op grond hiervan werd de wegbroederschap tussen een Ensar (helper) en een Muhacir (geloofsvluchteling) gerealiseerd en de bond van de wegbroederschap gesloten. Zo werd tussen een eerstgeborene (Ensar) en de vreemde (Muhacir) een van beide kanten uitgaande wegbroederschap gesloten en werden ze wegbroeders. Pas door de weggemeenschap kregen de onbemiddelde, aangekomen vreemden (Muhacir) moslims de mogelijkheid zich met akkerbouw en met de rijkdommen van eerstgeborenen (Ensar) bezig te houden. Verder werd daarmee de weg-metgezellen de verplichting opgedragen als een wegbroeder stierf de familie van deze als zijn eigen familie aan te nemen en voor deze te zorgen. De heilige Mohammed legde de wegbroederschappen hoogstpersoonlijk vast. Ondanks dat er geen exacte opgave van het aantal van de eerste wegbroederschappen is, kan men er toch van uitgaan dat er meer dan honderd Mûsahips waren.

Voorgescreven was de wegbroederschap tussen een eerstgeborene (Ensar) en de vreemde (Muhacir). Op grond hiervan hadden vele eerstgeborenen (Ensar) de wens een band aan te gaan met de heilige Mohammed. Toch koos de heilige Mohammed de heilige Ali als Mûsahip. Er zijn vele literatuurbronnen hierover en wij geven hier slechts een korte samenvatting.

Wij hebben hier slechts wat samengevatte informatie over het ontstaan en de ontwikkeling van de Mûsahiplik gepresenteerd. Om Mûsahiplik beter te begrijpen en hoe dit in de praktijk wordt uitgewerkt, zullen wij ook enkele spirituele en mystieke zienswijzen kort beschrijven. De spirituele en mystieke dimensies van opvattingen van de Mûsahiplik onderscheiden zich van de schijnbare, duidelijke wereldlijke definitie. In de religieuze opvatting wordt ervan uitgegaan, dat het sluiten van deze bond al voor het ontstaan van het universum, dus voor de „Bezm-i Elest” (raad der zielen) gebeurd is. **Toen vroeg de almachtige schepper de raad der zielen: „Ben ik uw God?” En hij kreeg van deze raad als antwoord „Ja, U bent onze God“. Daarop schiep Allah het universum.**

Op grond hiervan gaat het hier om het verder ontwikkelen van de „Bezm-i Elest”. De Mûsahiplik van de heilige Muhammed en de heilige Ali wordt voor de „veertigers” (de veertig [Kırklar] zijn de verborgen heiligen in het Alevitisme) uitgevoerd. Er wordt ook meegedeeld dat het fundament gesloten werd toen de hemelse aartsengel Gabriël (Cebrail) met Adam (de heilige Adam) de wegbroederschap instelden. Er zijn ook overleveringen over het feit, dat Mozes (de heilige Musa) met Aron (Harun) en ook Mozes met Hızir, de twaalf apostelen onder elkaar, een instelling instelde.

We hebben geprobeerd een samenvattende overzicht te geven van de schijnbare, wereldlijke, herkenbare en de spirituele/mystieke blik op het ontstaan en ontwikkeling van Mûsahiplik. Tot besluit zouden we opnieuw wat wij al zeiden willen benadrukken en erop wijzen, dat de Mûsahiplik door de heilige Mohammed en de heilige Ali ingesteld werd. De keuze voor een Mûsahip en de erkenning van de gelofte, zijn een van de belangrijkste peilers van de weg van Mohammed en Ali. In zo verre dat wanneer het hem mogelijk is, het

de plicht van elke Aleviet is een wegbroederschap te sluiten. Bij de keuzen van reis-metgezellen dient wezenlijk erop gelet te worden, dat deze wegbroederschap een ver boven lichamelijke broederschap/zusterschap zich uitstrekkende en tot de dood durende gemeenschap is. De keuze voor de Músahips dient overeenkomstig te gebeuren. De Músahtlik dient uit vrije wil aanvaard te worden. Natuurlijk is de vrijwillige keuze van de Músahtip niet tegengesteld met het raad vragen aan de ouders, de Pir, de Rehber of de Múrşit. De Músahtips dienen na het nemen van een besluit een wegbroederschap aan te gaan, die in het kader van een eredienst bezegeld wordt. Daarop worden de Músahtips door geleerden opnieuw op hoge, moeilijke vereisten die de wegbroederschap met zich meebrengt, gewezen en men neemt hen de gelofte af. Met de gelofte wordt het voor de weg-metgezellen mogelijk gemaakt de spirituele/m ömek). Deze stap opent voor de weg-metgezellen een weg naar het nieuwe leven. Op deze weg vindt een rijpingsproces plaats en op die manier kan men de volmaaktheid van de ziel bereiken. ‘Gelukkig’ kan men iemand noemen, die een Pir (Alevitische geestelijke), Rehber (wegwijzer), Múrşit (leraar, meester) heeft. ‘Gelukkig’ kan hij zich prijzen, die de gelofte aflegt, in spirituele zin de dood overwint en de nieuwe geboorte van de ziel (‘ölmeden ölmek’) beleven kan. ‘Gelukkig’ kan hij zich prijzen die deze weg afloopt en volledig in deze zin leeft.

De dood - het lichaam sterft, de ziel blijft bestaan

Geen levend wezen kan de dood ontwijken. Het is daarom zeer begrijpelijk, dat dit thema sinds jaar en dag ieder interesseert.

Elke religie heeft er een andere voorstelling van, wat er na de dood gebeurt. Het is daarom belangrijk om te weten welke stelling de Alevieten innemen wat deze vraag aangaat.

Wat dit thema aangaat dienen we ons met enkele vragen bezig te houden die fundamenteel een invloed op ons leven hebben: wat zegt ons geloof over de dood?

Hoe ziet de voorstelling van de andere wereld er uit?

En hoe kunnen we kennis over de dood in ons dagelijks leven benutten?

Eerst moet verhelderd worden, dat zowel het weten dat het eigen leven op een bepaald moment met de dood eindigt, als de wijze waarop het individu met de dood omgaat, het eigen leven en ook het beleefde moment beïnvloedt.

Daarom kan men de mensen naar gelang hun voorstelling van de dood in groepen verdelen. Zo zijn er mensen, die hun leven en ook het leven na de dood begrenzen, omdat ze geloven, dat met de dood van het lichaam ook de ziel sterft.

Daarom is er naar hun mening na de dood een groot niets en eindigt alles met de dood.

Daarnaast bestaan er mensen, die het volledige tegendeel geloven en met het leven na de dood alles verbinden, wat zij in hun leven in de wereld missen en niet bezitten. Daarom accepteren ze vooraf geformuleerde dogma's en achten ze deze als waar. Om na de dood een paradijselijk leven te kunnen leiden, zijn ze bereid, het leven hier met ziekte en leed door te brengen, ze accepteren zonden als

goed en laten elke vorm van domheid toe.

Ook zijn er mensen, die zich op zich niet met het leven na de dood bezighouden (of daar op zich in geloven) en doelloos verderleven. Men moet de groep daarvan onderscheiden, die zich wezenlijk elke dag met beuzelarijen bezighouden en deze werkelijk in het centrum van hun leven stellen om het feit, dat de dood in de loop van het leven komt te onderdrukken.

Zo kan men de lijst eindeloos uitbreiden.

Alevieten daarentegen hebben de opvatting, dat met de dood weliswaar het lichaam sterft, maar dat de ziel verderleeft, en dat beide tot de oorsprong terugkeren.

Dat komt erop neer dat men tot God nadert. Naderen tot God betekent de eigenlijke bron te treffen, want daardoor wordt het verlangen gestild en de nieuwe vereniging voltrokken. Daarom richten Alevieten hun leven bewust naar dit geloof aan de dood en het leven na de dood.

Historisch trof de poging de essentie van dit geloof te beschermen en dit ook daadwerkelijk te leven binnen de gemeenschap op enorme druk, missionering en assimilatie. Op grond van deze omstandigheden kwam bij enkele Alevieten tot een breuk met dit geloof en tot een toenadering tot het in de gemeenschap heersende geloof aan de dood en het leven na de dood.

Enkele Alevieten hebben zich een geloofsovertuiging gevormd, die met de oorspronkelijke en eigenlijke geloofsovertuiging niets van doen heeft.

Het Alevitische geloof in de dood, zoals boven beschreven, betekent 'naar de Schepper toe te lopen' (Hakka Yürümek), naar de oorsprong te gaan en zich met deze oorsprong opnieuw te verenigen. In dit geloof dient de mens zo productief mogelijk te leven. Hij dient

ook zijn eigen wil te beteugelen en deze steeds in positieve zin te gebruiken en vrede (vooral met zichzelf, met de natuur en met elk levend wezen) te verinnerlijken/te internaliseren. Hij dient zijn lichaam niet slecht te behandelen. Het allerbelangrijkste is, dat hij zijn ziel naar het vormingsideaal van de vier deuren en de veertig poorten richt, zich zo deze kennis toe-eigent en deze in de praktijk brengt om wijsheid en rijpheid te bereiken.

Tot God naderen is in de Alevitische leer fundamenteel, want dit verklaart de terugkeer naar de oorsprong, naar God.

Elk mens die naar dit fundament heeft geleefd en daardoor in de loop van zijn leven een bepaalde rijpheid verkrijgt, ziet de dood niet als iets negatiefs, maar naar een metaforische maatstaf als het weerzien van twee geliefden.

Op grond hiervan betekent dit, dat zelfzuchtige mensen, wiens leven door begeerte en drift gestuurd wordt en van die waaruit de levensinhoud enkel en alleen uit haat en wrok bestaat, de dood noch als een wedervereniging noch als een terugkeer naar God kunnen zien.

De toestand van deze onrijpe zielen laat niet toe, dat zij deel gaan uitmaken van de oorsprong van al het zijn. De enige weg om dit te verhinderen, leidt ertoe om onrijpheid achter zich te laten en naar perfectie te streven. Alleen dan is het mogelijk deel van dit licht te worden.

De cruciale vraag, die men elkaar nu moet stellen, is wat er met de mens gebeurt, die deze rijpheid voor hun dood niet nastreven en geen deel van deze heiligheid worden.

Het antwoord op deze vraag is mogelijk de definitie van de hel. Daaronder kan men een plek verstaan die voor deze zielen als een mogelijkheid om „later“ toch tot rijpheid te komen.

Vaak ziet de wereld er al als de hel uit. Ook zijn er plekken op aarde, die op het paradijs lijken. De ruimtelijke en symbolische afbeelding dient alleen ter illustratie. In werkelijkheid bestaat er geen noodzaak voor een dergelijke plek.

Zo kan men de conclusie trekken, dat de dood de weg naar de wedervereniging is en het einde van het verlangen betekent, waardoor eindelijk de hemel bereikt wordt.

En wat beduidt de hel dan? Men bereikt de rijpheid en de hereniging juist niet.

Daarom ziet de weg waar we naar moeten streven, er zo uit, dat wij naar deze rijpheid streven en het verlangen naar de dood beëindigen om het geluk van beide werelden (zowel het leven in de wereld als ook de andere wereld) te bereiken.

Een leven, dat op grond van deze criteria geleefd wordt, is vol van geluk, welbehagen en schoonheid.

Het doel van het Alevitisch geloof

Het Alevitische geloof baseert zich niet alleen op een doel, er zijn meerdere doelen, die men met het geloof bereiken zou willen.

Hier willen wij slechts een paar belangrijke doelen vermelden.

Het belangrijkste doel is de zin van het leven te begrijpen. Dit kan men echter alleen bereiken als men tot een volkomen en rijp mens wordt. Dit is een lange weg en een lang proces, dat tegelijkertijd nog andere doelen impliceert, die de mens in het leven van alledag het leven lichter maken.

Dit komt zowel in de maatschappelijke communicatie als ook in het gedrag ten opzichte van de medemens en de natuur tot uitdrukking.

Onder een volkomen mens, de zogenaamde „İnsan-ı Kamil“, verstaat men een zichzelf verwerkelijkt persoon. In de Alevitische terminologie noemt men deze persoon ook iemand die God in zichzelf ontdekt heeft, met God één is geworden en daarom de waarheid en kennis bereikt heeft.

Dit betekent tevredenheid met zichzelf, met de omgeving, met de totale maatschappij en met de natuur. Daarmee schept men ook algemene vrede onder de mensen en tussen mens en natuur.

De vrede is, zoals het ook in alle tijdperken was, ook nu een zeer belangrijk fenomeen, waar iedereen naar verlangt, omdat overal – niet alleen voor elk individu bij het zoeken naar persoonlijkheid, maar ook op de wereld, ontevredenheid en oorlogen heersen.

Om de beschreven situatie sneller te kunnen bereiken dient men de familie als het kleinste instituut van de maatschappij te houden. Men kan daardoor al zien, hoe dringend noodzakelijk het boven genoemd fenomeen is voor alle mensen.

De „Cem“ speelt hierbij een bijzondere rol in de Alevitische

gemeenschap. Deze levert met de verschillende bestanddelen, voor alles met het volksgerecht, een immense bijdrage aan de algemene vrede binnen de samenleving. Dit zou voor alle samenlevingen als model kunnen dienen en aanbevolen worden.

Dit is natuurlijk alleen een bijzonder klein voorbeeld uit de Alevitische leer, waarmee men het algemeen belang kan dienen. Er zijn nog talrijke eigenschappen van het Alevitisme, waar men over kan uitweiden en die wij in latere bijdragen zullen beschrijven.

Men kan in deze situatie het Alevitisme als oplossing voor het algemeen belang houden. Dit doel kan echter alleen bereikt worden, wanneer het niet alleen als theorie blijft bestaan, maar iedereen dit verinnerlijkt en praktiseert.

Wat algemeen is, hangt wezenlijk van het individu af, daarom is de bewuste waarneming van de Alevitische leer het meest belangrijke doel in het Alevitisch geloof.

Zo kan men de zin van het leven begrijpen en daardoor een zinvol leven leiden, wat ook gevolgen heeft voor het maatschappelijk leven.

De stem die niet stil te krijgen is

Enkelen zullen zich de vraag stellen, wat voor een stem dit dan is en wie deze u van uw kracht wil beroven en wat deze verder nog wil.

Deze stem behoort aan Pir Sultan Abdal, Yunus Emre, Hacı Bektaş-i Veli, Mevlana, Şah Hatayi, Nesimi, Sari Saltuk, de heilige Ali en zijn nakomelingen.

Deze behoort aan die Alevieten, die zich niet lieten beteugelen en al diegenen die het niet zullen toelaten, dat men hun traditie, hun cultuur, religie en ook hun bestaan afneemt.

Dat is de stem, die men niet uit de wereld kan wegrukken, de stem die de geschiedenis in hun strijd tegen onderdrukking, assimilering en vernietiging als stomme getuige begeleidt, dat een spreekbuis was, is en ook zal zijn.

Dat is de stem, die Muaviye, Yezid en Hinzir Pascha, de daders van Dersim, Maraş en Sivas en allen, die u willen vernietigen, u kopzorgen willen geven en in waanzin willen drijven.

Het is de stem voor menselijkheid, liefde, tolerantie en vrede. Het is de stem van het leven. Deze blijft al sinds eeuwen vanuit het verleden in ons heden spreken.

In de toekomst zullen we het met de hulp van deze stem wel weer redden.

Dat kunnen we alleen bereiken, als we met onze oudere medemensen omgaan, hun feesten, gebruiken en wat zij beleefden ook zelf ervaren, wanneer we naar onze wortels zoeken, wanneer wij vorming niet uit de weg gaan, maar deze omarmen en met deze de weg des levens hand in hand gaan.

„İlimden gidilmeyen yolun sonu karanlıktır"

Het is onze opgave deze stem meer kracht en doorzettingsvermogen te geven, want deze heeft dezelfde uitwerking op ons gehad.

Deze heeft ons de weg getoond waarop we een fraai leven met onze medemensen kunnen hebben.

"Eline, beline, diline sahip ol"

Een ander punt om onze stem te helpen groeien, is het oprichten en het actieve lidmaatschap in verenigingen die deze weg beschermen.

Deze aan zo veel mensen als mogelijk te tonen, aan hen die voor onze stem een extra echo willen zijn.

En nu is het aan u, geachte lezers en lezeressen, ervoor te zorgen, dat de strijd van onze grote voorganger niet voor niets is gevoerd.

Ik wens u daarbij alle goeds toe en hoop, dat onze stem, de stem der Alevieten, over de gehele wereld en vanuit verschillende tijdperken u zullen helpen, u inspireren en zullen ondersteunen.

Een volkomen mens: de heilige Hüseyin

Zoals vaak al verteld werd, was de heilige Hüseyin net zoals zijn voorvaderen een perfect mens. De heilige Hüseyin is op zich geen profeet, maar hij was zijn gehele leven lang oprecht mens, die zich bewust was van de zin van het leven. Hij begreep de constellatie tussen mens en natuur. De oprechtheid die hij ten opzichte van zijn medemensen beoefende, zorgde ervoor, dat de mensen in zijn omgeving harmonisch en vreedzaam met elkaar samenleefden.

De mensen, die de heilige Hüseyin ontmoetten, zagen in hem de Goddelijke waarheid. Alles wat hij deed, wijst op de perfectie van een mens. De kennis die hij van zijn voorvaderen de heilige Mohammed, de heilige Ali, de heilige Fatma, de heilige Hassan, overnam, vervolmaakten zijn bestaan. Hij was het wezen, dat de waarde der profeten aan de gehele mensheid reikte.

Vele mensen zien echter de perfectie van de heilige Hüseyin niet. Voor hen is de heilige Hüseyin een heilige, die in Kerbela vermoord werd. De moord op de heilige Hüseyin in Kerbela is het hoogtepunt van een mens, die steeds het goddelijk licht verspreidde. Toen hij zijn laatste adem uitblies, predikte hij nog de gelijkheid van alle mensen. Maar de betekenis van de heilige Hüseyin voor de wereld is niet alleen tot zijn moord in Kerbela beperkt, maar meer nog is het leven van de heilige Hüseyin een heldendicht op zich, dat een voorbeeld voor alle mensen is.

De standvastigheid die de heilige Hüseyin bij het bloedbad van Kerbela toont, is op dit moment nog steeds een ijkpunt voor mensen, die tegen onderdrukking en intolerantie vechten. Zijn edelmoedigheid en zijn strijd tegen wreedheid en onderdrukking dienen de gehele mensheid te motiveren.

Zijn karaktereigenschap tegen de willekeur en de onderdrukking

van mensen te bevechten, karakteriseerde de heilige Hüseyin zijn gehele leven.

Vele mensen, die op dit moment de zin van hun leven niet inzien, kunnen de heilige Hüseyin niet begrijpen. Zowel de heilige Ali als ook de heilige Hüseyin zijn beide pregnante voorbeelden van oprechte mensen. Alle mensen die in het licht van de heilige Hüseyins oprecht willen zijn, hebben zich steeds gespiegeld aan de getuigenis van de heilige Hüseyin. De heilige Hüseyin, die zelfs in het laatste moment van zijn leven de waarheid en het goddelijk licht overdroeg, zei aan de gehele mensheid:

„Waardig te sterven is beter dan elke dag onoprecht te leven.“

De heilige Hüseyin zag de mensen, die alleen consumenten waren en het materiële als zin van het leven hielden, als onbekwame arme schepselen. Deze mensen zijn naar de mening van de heilige Hüseyin slaven van hun driften, die nooit de ware vrijheid zullen bereiken.

Een mens bij wie hebzucht en drift zijn gehele bewustzijn domineren, bevindt zich ook in de situatie voor wat materieel is zijn gevoelens en zijn menselijkheid te offeren. De heilige Hüseyin benadrukt, dat elk mens de dood ervaren zal, maar zij die slaven van de materie zijn, zijn zich daarvan niet bewust en menen, dat ze eeuwig zullen leven. Natuurlijk dient de mens het materiële te consumeren, maar hij dient niet de slaaf van deze consumptie te worden. De mens dient alle mooie dingen op de wereld niet te versmaden, maar hij dient er deel aan te nemen en ze op waarde te schatten.

De heilige Hüseyin is een voorbeeld voor het vreedzame en harmonische samenleven van de mensen. Hij benadrukt steeds weer, dat de mensen noch verslaafd noch slaaf van hun eigen driften dienen te zijn. De mens mag nooit vergeten, dat hij het goddelijke in zich draagt. Alleen als hij oprecht en standvastig is, kan hij deze kennis bereiken. Zij die de mensen en daarmee de mensheid kwaad berokkenen, zullen deze kennis nooit bereiken.

De heilige Hüseyin diende de gehele mensheid en placht te zeggen, dat elk mens de gemeenschap dient te dienen om een vreedzame en harmonische samenleving mogelijk te maken.

„Wees geen slaaf van je driften, maar blijf oprecht, zodat je het goddelijke kunt herkennen.“ (De heilige Hüseyin)

Waarom de heilige Ali belangrijk is

De heilige Ali is een van de meest belangrijke persoonlijkheden aller tijden. Op deze plek dient men op te merken, dat men de heilige Ali niet met de profeet moet verwisselen!

Bij de beschrijving van zijn belang stellen wij hem niet op hetzelfde niveau als een profeet. De heilige Ali was geen profeet, hij was een voorbeeld voor de mensheid.¹

Waarom de heilige Ali belangrijk is.

Zijn betekenis komt in de eerste lijn, want ook al was hij geen profeet, hij is lid van de Ehlibeyt is en werd door de profeet zelf gevormd. Dit betekent dat hij het (batini: geheime/innerlijke) weten en het bewustzijn (zijn levensfilosofie) persoonlijk van de profeet Mohammed heeft verworven. De waarden die door de persoonlijkheid van de heilige Ali gesymboliseerd werden, zijn daarom niet alleen voor de gemeenschappen die in de heilige Ali geloven belangrijk, maar zijn van betekenis voor de gehele mensheid. Wij geloven er in, dat veel problemen opgelost zouden zijn, als de mensheid deze waarden zou begrijpen.

Natuurlijk had de heilige Ali ook een politieke en militaire kant, maar dat is niet alles wat op te merken is. Hij heeft zich met de facetten van het menselijk leven bezig gehouden en zich met dit belast. Hij ontwikkelde opmerkingen en oplossingen, die niet in de context van zijn tijd geldigheid bezaten, maar in wezen hun tijd ver vooruit waren. Zij zullen geldigheid bezitten, zo lang de mensheid

¹ Het is op zich mogelijk, dat als men de beschrijving van de heilige Ali leest, de gedachte aan overdrijving opkomt, maar dit zou toch niet kloppen. In tegendeel, het is eerder waarschijnlijk, dat de beschrijving niet geheel volledig is.

bestaat.

Hieronder zal ik proberen de karaktereigenschappen van de heilige Ali met voorbeelden weer te geven.

- De heilige Ali was een filosoof. Dit bewees hij door zijn denkwijze, de methode, gebeurtenissen te analyseren en daarmee tot verstandige resultaten te komen.
- De heilige Ali is een dichter. In de Arabische wereld wordt onmiddellijk na de Koran het werk van de heilige Ali „Nehc'ül Belaga“ een hoge literaire waarde toegekend. De stijl van zijn werk bewaart tot op dag van vandaag, zijn aantrekkingskracht en werkzaamheid.
- De heilige Ali is een ideale echtgenoot en vader. Hij is de echtgenoot van Fatma en vader van Hassan, Hüseyin en Zeynep.

Bewerken dan al deze persoonlijkheden/karakteristieken niet het lot van de mensheid? Wat dient men daarop te zeggen?

- De heilige Ali is een machtige commandant/bevelhebber. De militaire kennis van de heilige Ali staat buiten kijf. „La fetta illa Ali, la seyfe illa Zülfikar." (Er is geen machtigere dan de heilige Ali en er is geen zwaard dat Zülfikar overtreft.). Deze hadith van de profeet is niet zonder reden ontstaan.
- De heilige Ali is een politicus. Veel mensen vonden, dat de heilige Ali een slecht politicus was. Als bewijs daarvoor wijzen zij op hoe hij handelde met betrekking tot Muaviye bij de slag bij Siffin. De mensen die deze mening verdedigen, verstaan onder politiek slechts bedrog, huichelarij, uitbuiting en zonder eergevoel zijn. De heilige Ali stond niet alleen in de politiek, maar in elk bereik van zijn leven achter handelen met eer, voor gerechtigheid en correctheid. Hij

wilde de politiek van zijn slechte naam bevrijden. Eigenlijk nam de heilige Ali tot de huidige tijd de meest ideale positie in. Het is een politiek met eer, die de heilige Ali bedrijft. Vele moderne Muaviyes (de toenmalige heerser van de dynastie der Omajjaden) zien de politiek slechts als een inkomstenbron om hun portemonnee te vullen en buiten zo mensen uit. De politieke instelling van de heilige Ali zal echter zegevieren. En waarom? Omdat zij die geleid worden de waarheid en de eerlijkheid van hun leider verwachten. Vele „politieke jongleurs“ kunnen zich met de gedragswijze van Muaviye slechts een bepaalde periode camoufleren. Maar het hoeft geen verwondering te wekken, dat dit masker niet lang goed werkt.

- De heilige Ali is een verdediger van de mensenrechten. Voor wie daarin geïnteresseerd is, kan ik u op de zes boekbanden „De heilige Ali en de mensenrechten“ van George Jerdak wijzen, in welke deze eigenschap van de heilige Ali zeer uitvoerig beschreven wordt.

- De heilige Ali is voor gelijkberechtiging. Toen de heilige Ali kalief was, stelde hij zich op als eenvoudige burger, niet meer of niet minder. Daarom verliet zijn jongere broer hem ook. De broer van de heilige Ali kon niet vatten, hoe een kalief die zich aan de top van de staat bevindt en als enige verantwoordelijk is voor de staatskas, hetzelfde waard is als een bejaarde slaaf. Dat vond zijn broer niet rechtvaardig.

- Het is bijzonder moeilijk zinnig over het belang van de heilige Ali en zijn benaderingswijze van zaken te schrijven. Wat wij schrijven is alleen een poging, de samenvatting van een samenvatting. Om de heilige Ali te kunnen begrijpen heeft men geduld nodig. George Jerdak heeft over de heilige Ali zes banden geschreven en is nog steeds van mening, dat zijn werk ontoereikend is. De heilige Ali is een der persoonlijkheden over wie het meest op de gehele wereld geschreven is.

Men dient de heilige Ali te kennen en lief te hebben. Waarom dan? Wanneer men de heilige Ali werkelijk kent en ook begrijpt, dan betekent dat succes en geluk in alle sectoren van het leven. Wij geloven dat en dat leidt voor ons geen twijfel. En wij geloven, dat de mensheid op een dag de heilige Ali werkelijk zal kennen en begrijpen dat de mensheid uit die waarden belangrijke resultaten zal boeken. De heilige Ali heeft een macroformaat, de levenswijze van de mensheid (zoals bijvoorbeeld oorlogen, bedrog, conflicten, armoede, ziekte...) in microformaat beleefd. Daarom bereikte hij ook belangrijke resultaten. Maar helaas werd dit niet goed begrepen. Nog het meest werd de heilige Ali door hen teleurgesteld, die eerst zijn aanhangers waren. Hem begrijpen, zijn waarde is werkelijk iets wat de gehele mensheid kan dienen.

Opnieuw willen we hier erop wijzen, dat de waarden waar de persoonlijkheid van de heilige Ali voor staat voor de gehele mensheid bedoeld zijn. Ze zijn niet slechts voor bepaalde groepen of gemeenschappen. Het meest belangrijke is slechts de juiste betekenis te duiden en over te brengen, welke identiteit men ook heeft!

Een paar vragen aan Alevieten en over het Alevitisme

1) Hoeveel Alevieten zijn er in Duitsland en Nederland?

Wat Duitsland aangaat lopen schattingen uiteen tussen 700.000 en 800.000 Alevieten. In Nederland zijn dit er naar schatting ongeveer 100.000.

2) Van welke bevolkingsgroepen zijn de Alevieten in Duitsland afkomstig?

De in Duitsland wonende Alevieten zijn voor het grootste deel Turks, Koerdisch of Arabisch van herkomst. Naast deze bevolkingsgroepen zijn er Alevieten die vanuit de Balkan zijn gekomen, uit het Midden-Oosten en uit de landen uit de Kaukasus.

3) Welke belangrijke feesten en gedenkdagen zijn er?

Muharrem: vasten van twaalf dagen (treurvasten)

Hizir: vasten van drie dagen

De verjaardag van de heilige Ali, tegelijk Nevruz (genoemd), vindt op 21 maart elk jaar plaats.

Offerfeest

Hidirellez (Hizir-Ilyas) 5-6 mei

Donderdagavonden zijn tijden voor gebed
(gemeenschapsgebed: Cem)

4) Hoe wordt op de Aşûre-dag om de heilige Hüseyn getreurd?

Dit is het hoogtepunt van de Muharrem-vasten. Op dit moment vinden er evenementen in verenigingen of gebedshuizen (Cem-huizen) plaats, waarin mensen over deze daad en de historische achtergrond verteld wordt.

Bij ons wordt de Aşûre-spijs aan het einde van de vastentijd van twaalf dagen gekookt en onder burens en andere mensen verdeeld. Aşûre speelt intussen niet alleen bij de Alevieten een belangrijke rol, maar ook in andere geloofsgemeenschappen begint men de Aşûre-dag te erkennen.

5) Waarom vindt de vasten in de maand Muharrem plaats?

Volgens de Alevitische geloofsleer vindt de Muharrem-vasten zijn oorsprong bij de eerste profeet de heilige Adam en deze werd totaan de heilige Mohammed door alle profeten en weg-metgezellen in praktijk gebracht. Daarnaast is Muharrem de naam van een Arabische Islamitische maand en de heilige Hüseyn werd volgens de Islamitische tijdrekening op de tiende dag van de maand Muharrem omgebracht.

Zo rekent men ook op dit moment nog volgens de Islamitische tijdrekening en in de maand Muharrem wordt gevast. De maand Muharrem is niet alleen opmerkelijk, omdat de heilige Hüseyn in deze maand werd omgebracht, maar in de maand Muharrem zijn vele andere religieus-historische dingen gebeurd (zie hoofdstuk ‘Vasten’ of ‘Muharrem-vasten’).

6) Waarom wordt in Anatolië een boom of een bron heilig verklaard/als zodanig beschouwd en als plek om bij elkaar te komen en als bedevaartsoord gekozen? Wat maakt deze plek heilig?

Bij dergelijke plaatsen gaat het meest om plaatsen met graven of plaatsen die bezocht werden door bepaalde belangrijke Alevitische persoonlijkheden, die derwisjen (geestelijken) waren. Bij ons noemt men deze Pir (Rehber / Dede / Ana). Het zijn personen, die zich met God verenigd hebben en volgens de Alevitische leer de waarheid bereikt of beter gezegd tot (zelf)kennis gekomen zijn en zich daardoor met God verenigd hebben.

Ze hebben daardoor ook in dit stadium hun eigen heiligheid bereikt. Daarom ziet men de plekken als heilig. Hoop en verwachtingen heeft men, maar deze zijn niet direct aan deze plekken en graven gebonden. Verder dienen deze plekken voor de bevestiging van de religieuze ritus en ook om de solidariteit van de gemeenschap samen te houden.

7) Zijn er ook in Duitsland of in andere landen van Europa gewijde en als heilig geziene bomen en bronnen?

Voor zo ver wij weten zijn deze niet in Duitsland, maar wel in Balkanlanden (zoals Albanië, Hongarije, Bulgarije etc.) zijn er genoeg van dergelijke plaatsen, omdat het Alevitisme zich vroeger door geestelijken tot in deze landen verspreid heeft en deze bevolkingsgroepen vroeger de Alevitische leer aanhingen. Daardoor ontwikkelde deze cultus zich ook in deze landen.

8) *Waarom is het taboe om de drempel van de deur te betreden?*

De drempel is voor ons heilig. Deze symboliseert het intreden van een persoon in het geloof/de weg (het Alevitisme). Op die manier komt deze persoon van de ene wereld in een andere doordat hij het geloof betreedt. De persoon wordt zo gezegd weer opnieuw geboren. Zonder door de deur te gaan en getuigenis af te leggen bij een Pir, kan men geen Aleviet worden. Dat is de eerste stap. Men moet dit hier ook metaforisch voorstellen: bijvoorbeeld, het Alevitisme is een huis en om in dit huis te komen moet men de door de deur gaan. Verder betekent derwisj (derwisch) de drempel.

9) *Welke dieren worden als offerdieren gebruikt?*

Het gaat hier meestal om schapen, koeien etc. Het is beter om de verboden dieren te noemen. Het gaat hier om varkensvlees en het vlees van hazen (omdat dit onreine dieren zijn). Daarbij moet men opmerken, dat het niet eten van bepaalde vleessoorten anders geïnterpreteerd wordt dan bij andere geloofsgemeenschappen.

10) *Waarom worden de botten van offerdieren voor onsterfelijk gehouden en vereerd?*

Wezenlijk kennen wij dit geloof niet, maar men kan het volgende daarop zeggen: volgens onze leer sterft niets, wat eenmaal bestond.

11) Welke andere sjamanistische elementen bestaan in de religie?

Men kan niet stellen, dat het Alevitische geloof in zijn uiterlijke verschijningsvorm door andere geloven en culturen niet beïnvloed is, maar toch vormen deze invloeden niet de belangrijkste fundamenteën van het Alevitisme. Het Alevitisme baseert zich op het geloof in God-Mohammed-Ali! Er zijn op dit moment bepaalde culturele waarden, die in de loop der tijd in het Alevitisme geïntegreerd werden.

12) Hoe loopt een eredienst precies af? Zijn er verschillen tussen Duitsland en Turkije?

Bij de verschillende godsdiensten in Turkije zijn er slechts kleine verschillen, deze zijn meestal specifiek voor de plaats. Tussen Turkije en Duitsland bestaat ook een gering onderscheid.

13) Speelt „takkiye" voor de Alevieten in Duitsland nog een rol?

Meestal niet meer, maar er zijn nog enkele mensen die op grond van hun angst om hun werkplek (dat zijn echter zeer zeldzame gevallen) of voor hun burens (op grond van bestaande vooroordelen) niet verkeerd begrepen willen worden en hun identiteit verbergen.

14) Wat betekent de spreuk „ser vermek, sir vermemek" in vertaling?

Dat betekent, dat men zijn leven overgeeft, offert, maar zijn geheim niet aan vreemden openbaart (zwijgt). Hier gaat het om de (geheime) leer van Alevieten, die niet voor iedereen toegankelijk is. Alleen die mensen die zich met God verenigd hebben, op die manier tot zelfkennis zijn gekomen, kunnen dit geheim (de waarheid) ervaren.

15) Hoe moet men de zin „ Beheers je handen, tong en lendenen!“ begrijpen?

Dat mensen dienen te leren zich in elk opzicht te beheersen, of het nu om seks gaat (in het huwelijk trouw blijven), om spreken gaat (men moet weten helder te zeggen, wat men zeggen wil, eerst nog een keer goed nadenken en zich pas daarna uiten), dingen achterover drukken (men dient nooit te stelen etc.).

16) Waarom wordt het soennitisch-rituele gebed en het geven van aalmoezen afgewezen?

Voor Alevieten is het bijzonder belangrijk en het is een plicht om behoeftige mensen te helpen. Deze hulp dient niet slechts eenmaal per jaar te gebeuren, maar men dient elke dag te proberen mensen te helpen. Over het rituele gebed kan ik niet al te lang uitweiden, maar in het kort zou ik graag willen zeggen, dat wij Alevieten het gebed anders opvatten dan Soenniten. Maar wij respecteren de mensen toch die op grond van het Soennitische gebed hun religie uitoefenen en

verlangen van Soenniten ook, dat zij de religieuze vorm van het Alevitisch gebed respecteren.

17) *Waarom is de pelgrimstocht naar Mekka niet verplicht?*

Voor Alevieten werden mensen naar het evenbeeld van God geschapen en daarom zoeken Alevieten het goddelijke in mensen en nergens anders. Daarom bidden wij ook in een cirkel, van aangezicht tot aangezicht, omdat wij God in mensen zien.

18) *Wat betekent „caferitisch-twaalfsjütisch“?*

Daarmee worden groeperingen bedoeld, die in de twaalf imams (familie en nazaten van de profeet) geloven. Caferitisch stamt van de zesde imam Cafer Sadik.

19) *Uit welke bron stamt het begrip „houthakkers“ (Tahtacilar) Alevieten?*

Tahtaci Alevieten (Tahtacilar) bevinden zich hoofdzakelijk in de Egeïsche zee en in west-Turkije. Deze aanduiding hebben zij gekregen, omdat ze zich met houthakken bezig houden. In wezen is er geen onderscheid tussen de religieuze praktijken van de Tahtaci Alevieten en andere Alevieten.

20) *Dient men zeker bepaalde teksten gelezen te hebben om door de deur der kennis te kunnen schrijden?*

Zeker, maar men dient alles in de praktijk te leven, alleen lezen is niet genoeg. Het grootste boek, dat men moet lezen de mens zelf = zelfkennis. De heilige/belangrijke boeken bij deze Alevieten zijn „de Koran“ (maar ook andere heilige boeken zoals het oude en het nieuwe testament worden erkend en daarom zeggen Alevieten: “Dört kitabın dördüde Hak” (alle vier heilige boeken zijn het woord van God), „Nehc’ül Belaga“ (het gebod van de heilige Ali), „Buyruk“ (het gebod van Imam Cafer-i Sadik) en „Buyruk“ van Şeyh Safi en „Velayetname” en “Makalat“ van Hünkar Hacı Bektaş-i Veli.

Het gaat hier om boeken die de gelovigen (talip) de weg naar kennis tonen/makkelijker maken en vermelden tegelijk de regels.

Bij de Alevieten van tegenwoordig zijn alle boeken, die over verstand en wetenschap gaan, heilig, want Alevieten hebben de overtuiging, dat slechts door verstand en wetenschap de wereld beter te maken is.

21) Wat betekent het i schaamte te tonen en eervol te leven?

Het betekent voor ons, dat men moet leven volgens de regels van het Alevitisch geloof en op grond daarvan moet handelen. Deze regels impliceren natuurlijk ook de algemene morele waarden en normen van de gemeenschap.

22) Is er een bepaalde Godsvoorstelling?

Ja. De aanduidingen zijn „vahdet-i vücut“ en „vahdet-i mevcut“, dit betekent: het gehele universum vormt God en

we zijn een deel van God. Een ander begrip is „Enel-Hak“ (van de mysticus Hallac-i Mansur), die voor het begrip gebruikt wordt om aan te duiden, dat God in de mens bestaat, wat men aanduidt als „ik ben God/de waarheid“.

23) Wat zijn de meest belangrijke verschillen tussen de soennitische en sjïitische Islam wat betreft vrouwen- en mannenrollen en de verhouding tussen man en vrouw?

Het is bijzonder moeilijk deze verschillen die betrekking hebben op de gelijkheid van man en vrouw in een paar zinnen uit te drukken. Men moet echter duidelijk maken, dat bij Alevieten mannen, vrouwen en kinderen (dus alle eenheden van een gemeenschap) samen bidden. Het Alevitisme is een religiegemeenschap, die in het normale leven van alledag en het religieuze leven van alledag geen onderscheid tussen man en vrouw maakt.

Aantal en verdeling der Alevieten

Het is gewoon onmogelijk om het aantal en de verspreiding van Alevieten te bepalen. Alevieten onderscheiden zich noch qua taal noch in andere herkenbare tekens van andere medeburgers in Turkije. In Turkije wonen ze in alle provincies en grote steden en op grond daarvan zijn ze geografisch niet duidelijk aan te geven.

Maar toch is het opvallend, dat Alevieten in Turkije voor het grootste deel in het Zuid-Oosten en in Centraal Anatolië leven. Sommigen gaan uit van 12 tot 14 miljoen en Soennitisch-orthodoxe kringen spreken van slechts 4 miljoen in Turkije.

Men kan in Turkije Alevieten van Turkse, Koerdische, Zaza, Turkmeense en Arabische oorsprong vinden. Het aantal Alevieten is daarom niet makkelijk vast te stellen, omdat vanuit de staat geen statistieken worden bijgehouden of deze zijn niet openbaar. Een redelijke schatting is echter, dat er ongeveer 20 miljoen Alevieten in Turkije zijn.

Er wordt wederom ervan uitgegaan, dat van deze twintig miljoen er ongeveer twaalf miljoen van Turkse en acht miljoen van Koerdische afkomst zijn, waarbij de Zaza-Alevieten hier als Koerden beoordeeld worden (en het aantal Arabische Alevieten wordt hier niet vermeld).

Zowel in Turkije als in Duitsland is het aantal Alevieten onbekend en zijn er verschillende meningen, over hoeveel Alevieten er in Duitsland zijn. Ook in Duitsland zijn er geen statistische onderzoeken over het aantal Alevieten.

Onder onderzoekers die zich met de Alevieten inlaten, is er een scala aan schattingen over het aantal Alevieten in Duitsland.

Een aantal is ook van mening, dat het aantal Alevieten onder Turkse migranten in vergelijking met Turkije hoger is.

Men beargumenteert dit met het stellen, dat aan de ene kant het aandeel Alevieten onder de gastarbeiders meer dan gemiddeld hoog was en aan de andere kant, dat de asielzoekers na de militaire coup van 1980 bijna uitsluitend Alevieten waren, die de kant van de oppositie kozen. In Duitsland ziet men geen geografische bijzonderheden waar Alevieten wonen.

Aan de hand van vele studies kan men echter zien, dat met name in Berlijn er veel Alevieten zijn.

In Turkije kan men de Alevieten in hun huidige structuur deels geografisch indelen. Maar voor de interne emigratie en ook de emigratie, waren er landstreken in Turkije die specifiek als gebieden voor Alevieten gezien werden.

Men kan stellen, dat de traditionele vestigingsgebieden van de Turkse Alevieten in Centraal Anatolië in de provincies Sivas, Amasya, Çorum, Tokat en Yozgat liggen.

Turkmeense Alevieten leven overwegend in de zuidelijke en westelijke gebieden van Turkije. Koerdische Alevieten wonen hoofdzakelijk in plaatsen in Oost- en Zuid-Anatolië, Arabische Alevieten in de plaatsen Hatay en Adana.

Als gevolg van de industrialisering en urbanisering trokken vele Alevieten in de jaren 60 en nog sterker na 1980 naar grote steden als Istanbul, Ankara, Izmir, Izmit, Adana, Mersin en Gaziantep.

Op dit moment woont een groot deel van de Alevieten in de industriegebieden van Turkije.

Doordat de Turkse bevolking zich in de nieuwe tijd verplaatste naar de steden en door de in het algemeen toegenomen mobiliteit, kan men op dit moment in alle provincies Alevieten aantreffen. Alle onderzoeken en opgaven hebben als resultaat, dat Alevieten niet specifiek op regio's in te delen zijn.

De binnenlandse migratie veranderde de maatschappelijke structuur van de Alevieten in Turkije. Door de verstedelijking werd de hiërarchie van de Alevieten fundamenteel teniet gedaan.

De woordvoerders, die tot het midden van de twintigste eeuw actief waren, waren uitsluitend geestelijke leiders, de Dedes.

Met de verstedelijking brokkelde dit instituut af en de nieuwe elite van de Alevitische beweging (intellectuelen, academici, ondernemers, verenigingsbestuurders) begon de maatschappelijke structuren van de Alevieten te formeren.

De opgerichte en zich verder ontwikkelende verenigingen, instituten en stichtingen spelen een immense rol bij de waarneming en het beoefenen van het Alevitisme.

De rol van de vrouw

Alevitische auteurs en intellectuelen bendrukken steeds weer, dat de Alevitische vrouwen gelijke rechten hebben. Door het benadrukken van de gelijkberechtiging onderscheiden Alevieten zich bijzonder sterk van Soennieten en andere Islamitische richtingen. Alevieten zien het als een bijzonderheid van hun leer, dat man en vrouw gelijk zijn. Dit kan gelden in een religieuze context, dat de gelijkberechtiging een grote rol speelt, maar in het leven van alledag is er een toewijzing van rollen die niet altijd aan gelijke rechten voldoet. Met name in landelijke streken in Anatolië kan men patriarchale structuren bij Alevieten vinden. Hoewel Alevitische vrouwen, vergeleken met hun Soennitische medeburgers, in Duitsland meer vrijheden hebben dan in Turkije, worden toch bepaalde patriarchale modellen in Duitsland gezien.

Vele Alevitische verenigingen hebben ook een vrouwencomité, in welke men bepaalde thema's over de rol van de vrouw bespreekt. Door de in de leer verankerde gelijkberechtiging spelen Alevieten in het algemeen een belangrijke rol binnen de Islam. De gelijkberechtiging van de geslachten is voor Alevieten van belangrijke betekenis. Dit toont zich ook in het feit, dat Alevieten samen hun religieuze ceremonies en feesten met hun vrouwen vieren. In de Alevitische gezinnen krijgen zonen en dochters gelijke mogelijkheden om zich te kunnen ontwikkelen. Een dergelijke structuur is bij andere Islamitische gemeenschappen zelden te vinden. Ondanks dit positieve beeld is het de Alevieten in Duitsland niet gelukt zich van hun Anatolische tradities te ontdoen. Men dient echter op te merken, dat hier geen religieuze voorschriften de vrouw uit het leven van alledag verbannen, maar er zijn toch socioculturele achtergronden, waarom Alevitische vrouwen zich niet kunnen ontwikkelen. Religieus gezien kan ook een vrouw, een Ana (in

afwezigheid van een Dede), de Cem-ceremonie leiden, in de leer der Alevieten is dit geen belemmering en op die manier is de vrouw werkelijk gelijkberechtigd. Een opwaardering van de rol van de vrouw zou er zeker toe bijdragen om de Alevitische beweging in Duitsland een positieve draai te geven. Maar ook Alevitische vrouwen, zoals vele vrouwen in Islamitische landen, kunnen zich door de maatschappelijke structuur van mannelijke dominantie niet ontwikkelen.

Dit dient ook de medemensen ervan bewust te maken, dat de Islam niet alleen bestaat uit in de Sharia voorgeschreven onderdrukken van de vrouw. Het lage vormingsniveau van de Alevitische vrouw hindert haar om zich in een maatschappelijke, sociale en religieuze rol te ontwikkelen. Om hoger te komen in de Alevitische gemeenschap en in andere gemeenschappen is een hoger opleidingsniveau noodzakelijk.

Als men echter de structuur van de vereniging en de deelname van Alevitische vrouwen in het leven van alledag van de verenigingen beschouwt, dient men tot de conclusie te komen, dat de Alevitische vrouw haar positie niet ingenomen heeft. Hoewel steeds maar weer de gelijkberechtiging bij de Alevieten luid wordt uitgedragen, is de realiteit gewoon anders. Men vindt Alevitische vrouwen niet in leidende posities en men kan dit verklaren door het feit dat ze de belangrijkste taken als het huishouden en de opvoeding van de kinderen dragen.

Het Gebod / Buyruk

Algemeen en historie:

De Buyruk geldt als centrale bron voor het geloof van Alevieten. Het is het boek over de grondslagen van de mystiek en er zijn vele handschriften van.

„Het Gebod“ zorgt voor een soort model voor het gehele Alevitisme en gaat over de geloofsvoorstellingen, principes, zeden en gebruiken, religieuze ceremonies en legenden van Alevieten.

Oorspronkelijk is dit het huishoudelijke reglement van het klooster Ardebil (in het huidige Iran).

In de zestiende eeuw splitste de Anatolische Alevitisme zich met de komst van de Safawidische staat in Iran in twee delen: het Derwisch-klooster van de Hacı Bektaş-i Veli en zijn volgelingen (de zogenaamde Bektaşîye-orde) aan de kant van de Ottomaanse staat en de Anatolische Kizilbaş-Alevieten. De derwisjen van Ardebil maakten (veelal mondelinge) propaganda om de aanhangers van de Bektaşî-orde (in west-Anatolië) op hun hand te krijgen (de kant van de Kizilbaş-Alevieten). Velen interpreteren het zo, dat het Gebod in de tweede helft van de zestiende eeuw als propagandamiddel voor de uitdunning van de orde van Ardebil werd gebruikt. Het eigenlijke doel was de dynastie van de Safawiden nieuwe aanhangers te bezorgen.

Er zijn bijzonder veel handschriften van het Gebod. Bijna in elk Alevitisch dorp zijn er meerdere exemplaren, het is een veel gelezen boek.

De eerste Buyruk in Romeins schrift en in een gedrukte versie werd in 1958 door Sefer Aytakin in Ankara uitgegeven.

De tweede uitgave werd verzorgd door Hasan Ayyildiz 1962 in Istanbul.

De derde uitgave werd gedaan door Mehmet F. Bozkurt 1982.

De vierde uitgave kwam als bewerkte uitgave in Duitse vertaling in 1988 op de markt.

Afkomstig van imam Cafer Sadik (702-765), de zesde imam en Şah Ismail. Buyruk bevat regels en gedragsvoorschriften voor Alevieten en beschrijft centrale Alevitische waarden.

Scheppingsmythen uit het boek „Buyruk“ geven de „innerlijke“ (batini) dimensie van de openbaring weer.

Omvat voorbeelden voor reflecterend gedrag van het individu in de gemeenschap.

Buyruk is bindend voor het waardesysteem. Buyruk verklaart en vult de Koran aan.

Eeuwenlang was het de leidraad voor een onderdrukte bevolkingslaag. Lage tijd bleef dit verborgen en zijn bestaan werd ontkend.

Onder Alevieten heet het boek „Gebod“ van imam Cafer Sadik of simpelweg „Gebod“. In de wetenschap zijn er verschillende andere namen, bijvoorbeeld „De vrome daden van de heiligen“ (v. Mehmet Fuat Köprülü) of „Boek der daden“ enz.

Vele Alevieten geloven, dat het boek Buyruk teruggaat op Imam Cafer-i Sadik, de zesde imam, die van 702 – 765 leefde en de zoon van de vijfde imam Mohammed Bakir was. Imam Cafer had een bepaalde geloofsvoorstelling en een vast regelsysteem. Op hem beroepen zich bepaalde Sjiitische groeperingen met dogmatische oriëntering (Caferiye). De bronnen berichten van vijftien boeken, die imam Cafer geschreven zou hebben. De meeste van deze boeken

zijn nu spoorloos verdwenen. Vast staat echter, dat imam Cafer het Gebod niet zelf geschreven heeft. Er zijn geen duidelijk vaststaande bronnen, waarop het Gebod teruggaat. Op grond van de stand van het huidig onderzoek is ook sprake van Şah Ismail Hatayi of Şeyh Safi en er is zelfs nog een andere mening, dat dit door een auteur met als naam Bisati, die in de tijd van de dynastie van de Safawiden (in de zestiende eeuw) leeft, gemaakt werd.

De betekenis van Buyruk en de inhoud (samenvattend):

Buyruk dient als hoofdbron van de Alevieten en geeft antwoorden op de plichten en de gebruiken in het Alevitisme. De inhoud is:

1. Legenden, zoals bijvoorbeeld verzameling van de veertig, hoe Ali tot de metgezel van Mohammed werd enz.
2. Ceremonieën zoals Müsahiplik (wegbroederschap); Cem (gemeenschapsgebed van Alevieten).
3. Principes, grondprincipes van de Alevitische leer, zoals bijvoorbeeld regels van het mystieke pad, vier deuren met veertig niveaus, de drie gedragsregels en de zeven plichten.
4. Zeden en gebruiken

De 4 poorten en 40 treden / Dört Kapı Kırk Makam

De weg naar volmaaktheid leidt door vier poorten en langs veertig treden.

De 4 poorten en 40 treden (4 Kapi 40 Makam) zijn etappes die de mens kunnen helpen het eigen bewustzijn op een hoog niveau te brengen om uit de mens een zogenaamde „İnsan-ı kâmil“ te creëren. Dat gaat alleen door de verinnerlijking en de eigen maken van ethisch, moreel en zedelijk correct gedrag. Dus: de verinnerlijking en het beoefenen van het Alevitische geloof.

De 4 poorten en 40 treden zijn weliswaar in de „Buyruk“, het Gebod, vermeld, maar een nauwkeurige verklaring vindt men in het boek „Makâlât-ı Hacı Bektaş-i Veli“, de woorden van Hacı Bektaş-i Veli. De perfecte mens, dus „İnsan-ı kâmil“, is een rijpe mens die de goddelijke waarheid in zichzelf ontdekt en begrepen heeft. Men bereikt dit niveau, indien men de weg gaat, die door deze 40 treden leidt. De mens, die het niveau van een „İnsan-ı kâmil“ bereiken zou, wordt „Talip“ (leek) genoemd.

Elk van de vier poorten is als een school. De „talip“ moet de poorten na elkaar doorlopen en kan niet willekeurig met een bepaalde deur beginnen. Zoals ook in een schoolstelsel dient men een school met succes af te sluiten om naar een volgende school te gaan. De mens dient op zijn weg naar waarheid en deugd zich van slechte eigenschappen en zijn lage lusten en driften te bevrijden. De leer, de vier poorten en 40 treden, helpt hem bij het opnieuw vinden van zijn oorsprong. De mens dient te begrijpen, dat hijzelf de sleutel voor de waarheid is, waarnaar hij zoekt. Hij moet helder voor ogen krijgen en weten, dat het ego in de weg staat. Het ego dient door strenge opvoeding onder controle gebracht te worden en beheerst worden. Daarvoor heeft hij leermeesters nodig, Alevitische geestelijken, die hem op zijn weg begeleiden. Onder de leiding van de leraar dient de

leek tot „İnsan-ı kâmil“ te rijpen. Elke deur bezit 10 treden en op de laatste na heeft deze een bepaalde leraar. Om een „İnsan-ı kâmil“ te worden dient men deze treden te leren en met hart en ziel te doorleven. Men mag geen enkele trede overslaan.

De eerste poort heet „Şeriat“. Hacı Bektaş-i Veli duidt de mensen in deze poort aan als „Abitler“, zij die bidden. In deze poort moet men de regels voor de weg leren en deze ook in het leven realiseren. „Şeriat“ betekent orde of weg. Deze wetten dienen ertoe te dienen, dat de mensen in vrede en harmonie in een geordende samenleving leven. De „Talip“ dient hier met behulp van een „Rehber“ op de volgende deuren voorbereid te worden en zich bepaalde gedrags- en denkwijzen toe te eigenen. Men moet er echter op letten, dat het begrip „Şeriat“ niet hetzelfde is als bij Soennitische moslims. De letterlijke betekenis mag dan hetzelfde zijn, maar toch is de interpretatie en omzetting anders en niet te vergelijken.

De tweede poort heet „Tarikat“, de mystieke weg. Met de weg doelt men op de weg van de Ehlibeyt, die de mens tot „İnsan-ı kâmil“ vormt. De mensen in deze poort worden als „Zahitler“, de religieuzen, aangeduid. In deze poort, „Tarikat“, dient men de mystieke weg door de intrede in een orde te leren kennen. De orde is hiërarchisch opgebouwd. De leek kan in deze poort de belangrijkste leider, de „Pir“, benaderen. Hier leren leken met name om de lusten van de wereld los te laten, het ware van het valse te onderscheiden en men leert de betekenis van deugdzaam gedrag, gedrag dat voldoet aan de moraal.

De derde poort heet „Marifet“, de poort van het inzicht. De mensen in deze poorten worden als „Arifler“, de ervarenen aangeduid. De leken in deze poort hebben het voor elkaar gekregen om tot een bepaalde kennis te komen. In deze poort is de „Mürşit“ voor de leek toegankelijk.

De vierde poort heet „Hakikat“, de waarheid. De mensen in deze poort worden als „Muhipler“, zij die liefhebben, aangeduid. In deze poort leert de leek de oorsprong van zijn bestaan als mens. Van nu af aan zullen ze alleen nog de waarheid kennen en zien. Ze geloven in de aanwezigheid van God in het hart van de mensen en dat de ziel haar oorsprong in God heeft. Met de laatste trede hebben leken dan hun doel bereikt. In deze poort hoeft men niet meer dezelfde controle te bezitten, want de ziel is niet meer ver van God verwijderd. Als de leek de weg met de veertig treden tot het einde doorlopen heeft, dan heeft hij de titel „İnsan-ı kâmil“ verdiend. Een „İnsan-ı kâmil“ wordt ook „beytullah“ genoemd, wat „het huis van God“ betekent. Het is een titel die aan de „Zahiri“, het exoterische, zichtbare uiterlijk van de Kaäba in Mekka en in de „Batini“, de esoterische mystiek, de mens, meer nauwkeurig de „İnsan-ı kâmil“, wordt gegeven.

Hacı Bektaş-i Veli heeft in „Makâlât“ over de beide laatste poorten niets werkelijk uitvoerig geschreven. Alleen de steeds optredende tien treden werden neergeschreven. In de beide laatste deuren kan men de toestand van de mens niet nauwkeurig beschrijven. Men moet deze wezenlijk beleven. Voor Hacı Bektaş-i Veli was het met name belangrijk met verstand en logica de leer en het geloof te benaderen. Hoewel het in de huidige tijd niet makkelijk is deze regels te volgen, is het belangrijk deze weg met het hart en de ziel daadwerkelijk af te lopen.

Een overzicht over de vier poorten en veertig treden:

De vier poorten en veertig treden

De eerste poort ter vervolmaking is *Şeriat*

1. Geloof
2. Wetenschap en kennis opdoen
3. Dienst aan God doen, bidden
4. Ongerechtigheid vermijden
5. Behulpzaam voor de familie zijn
6. Met verantwoording handelen ten opzichte van het milieu en de natuur
7. De geboden van de profeet (Ehlibeyt) in acht nemen
8. Zorg voor anderen tonen
9. Innerlijk en uiterlijk rein/zuiver blijven
10. Het goede willen en het goede doen

Şeriat Kapısı ve Makamları:

1. İman etmek
2. İlim öğrenmek
3. İbadet etmek
4. Haramdan uzaklaşmak
5. Ailesine faydalı olmak
6. Çevreye zarar vermemek
7. Peygamberin emirlerine uymak
8. Şefkatli olmak
9. Temiz olmak
10. Yaramaz işlerden sakınmak

De tweede poort ter vervolmaking is de mystieke weg (*Tarikat*)

1. Berouw hebben
2. Vertrouwd raken met de geestelijk leider
3. Letten op een schoon uiterlijk
4. Het goede willen
5. Met liefde de gemeenschap dienen
6. Zich hoeden voor onrecht
7. Altijd hoop hebben
8. Uit wat gebeurt lering trekken
9. Gaven verdelen
10. Zich op de weg van God begeven en afstand doen van wat van de wereld is

Tarikat Kapısı ve Makamlar:

1. Tövbe etmek
2. Mürşidin öğütlerine uymak
3. Temiz giyinmek
4. İyilik yolunda savaşmak
5. Hizmet etmeyi sevmek
6. Haksızlıktan korkmak
7. Ümitsizliğe düşmemek
8. İbret almak
9. Nimet dağıtmak
10. Özünü fakir görmek

De derde poort ter vervolmaking is de poort der kennis (Marifet)

1. Fatsoenlijk zijn
2. Zich verre houden van boosheid, haat en egoïstische gevoelens
3. Matig en sober zijn
4. Geduldig zijn
5. Schaamtegevoel hebben
6. Vrijgevig zijn
7. Wetenschap
8. Respect en tolerantie
9. Zich van de eigen ziel bewust worden
10. Doen aan zelfkennis

Marifet Kapısı ve Makamlar:

1. Edepli olmak
2. Bencillik, kin ve garezden uzak olmak
3. Perhizkârlık
4. Sabır ve kanaat
5. Utanmak
6. Cömertlik
7. İlim
8. Hoşgörü
9. Özünü bilmek
10. Ariflik (kendini bilmek)

De vierde poort is de waarheid (Hakikat)

1. Bescheidenheid
2. Niet de negativiteit/de fouten van mensen zoeken
3. Wat mogelijk is, wat men in handen heeft, aan iets goeds doen en dat voor iedereen
4. Van alles houden wat God geschapen heeft
5. Alle mensen gelijkelijk beschouwen en behandelen, eren en achten
6. Zich op de eenheid van God richten
7. Begrip van de zin van het eigen leven en naderen tot het Goddelijk geheim
8. Geloof in de weerspiegeling van God (seyr)
9. Groeien in deze kennis en daarbij de oplossing van het geheim van God naderen
10. Verlangen naar en bereiken van de eenheid met God

Hakikat Kapısı ve Makamları:

1. Alçak gönüllü/Turab olmak
2. Kimsenin ayıbını görmemek
3. Yapabileceği hiç bir iyiliği esirgememek
4. Allah'ın her yarattığını sevmek
5. Tüm insanları bir görmek
6. Birliğe yönelmek ve yöneltmek
7. Manayı bilmek/sırrı öğrenmek
8. Öze ermek/seyrü suluğunu tamamlamak
9. Hakkın sırrını öğrenmek/öğretmek
10. Allah'ın varlığına ulaşmak

De Stad van Harmonie / Rızalık Şehri

Een voorbeeld voor met elkaar leven in harmonie

Bijzondere kenmerken van deze stad zijn:

- Het individuele gedrag is gebaseerd op eensgezindheid
- Elk mens moet aan de gemeenschap bijdragen, en dat in onderlinge eensgezindheid
- Harmonie is waar men het eerst naar moet streven, het ideale doel
- Geld speelt hier geen rol
- Ieder draagt naar eigen kunnen iets voor de ander bij
- Ieder deelt met iedereen

Dit ideale model van een gemeenschap is gebaseerd op het principe van de eensgezindheid. Zoals Alevieten dit begrijpen doelt „Rızalık“ op een dynamische en in dialectische harmonie van het individu met de gemeenschap en omgekeerd.

De tevredenheid van mensen is uiterlijk zichtbaar en te bespeuren.

Nijd, afgunst, hebzucht bestaat er niet.

De enige regel die er bestaat, is de regel van de eensgezindheid.

Men doet niets zonder dat men eensgezind is. Zodra men het met elkaar eens is, ontstaat er geen strijd, is er geen nijd, geen zelfingenomenheid, geen arrogantie, geen diefstal enzovoorts.

Rızalık komt voort uit het waardensysteem (vier poorten en veertig treden) van het Alevitisch geloof.

Rıza-Şehri kan men als voorbeeld stellen van goed met elkaar leven.

Als men tot eensgezindheid komt, is iedereen tevreden.

Als de regel gebroken wordt, dan wordt ook de eensgezindheid gekwetst en de algemene en ook de individuele tevredenheid verdwijnt.

Het geritualiseerde realiseren van eensgezindheid maakt het mogelijk, dat er een bewustzijnsproces plaatsvindt voor het eigen gedrag in de gemeenschap.

De stad Rizalik als sociale component van een model voor de samenleving voor het met elkaar eens zijn en harmonie in het menselijk samenleven. Dit concept volgt de Alevitische geloofsleer, die als maatschappijmodel terug gaat op de Buyruk (het Gebod).

De problematiek van het onderzoek naar het Alevitisme

Het doelbewuste optreden en de deelname van Alevieten aan het openbare leven hebben ertoe bijgedragen, dat men discussies voert over het Alevitisme en probeert dit „begripsmatig-terminologisch“ opnieuw te definiëren: wat is het Alevitisme?

Dit heeft echter in het begin voor verwarring gezorgd, zodat er verschillende meningen besproken werden. Er ontstond vele onenigheid over de Alevitische en niet-Alevitische geleerden en onderzoekers.

De Alevitische beweging, die al eeuwen bloeit, heeft een veelvoud aan Alevitische bewegingen voorgebracht.

Door dit scala aan organisaties ontstond de problematiek van hoe men het Alevitisme diende te plaatsen.

Wetenschappelijk gezien kan men deze vormen niet uit de weg gaan en deze leveren een positieve bijdrage aan de debatten over het proces van het vinden van de Alevitische identiteit.

Wat een negatieve ontwikkeling is, is dat zowel wetenschappers als leken en leiders die zichzelf benoemd hebben zich over dingen uitspreken en ervoor zorgen, dat er verwarring ontstaat zowel bij Alevieten als bij niet-Alevieten.

Daarbij komen nog politieke aspecten, zoals het Koerdische en Turkse nationalisme of links-revolutionaire stromingen, die de Alevieten op grond van hun sociaal potentieel in hun rijen willen krijgen.

Het feit, dat de Alevieten een herleving van hun geloof beleven en daarmee hun identiteit een nieuwe vorm geven, hangt natuurlijk samen met de jongste ontwikkelingen, waarmee Alevieten geconfronteerd worden.

Allereerst hebben de Alevieten, met name door het ineensstorten van de linkse ideologie en de globalisering hun religiositeit opnieuw ontdekt en ten tweede proberen ze hun eigen geschiedenis hernieuwd te interpreteren.

Hoewel de laatste tijd over het Alevitisch geloof veel gepubliceerd is, zijn er niet veel van deze uitgaven. Daarbij komt ook, dat Alevieten hun religieuze meningen en de wetenschappelijke uitspraken strikt scheiden.

Dit betekent dat de Alevieten zich er niet om hebben bekommerd om hun bestaan als religieuze gemeenschap wetenschappelijk te onderzoeken. Men moet onderkennen, dat Alevieten geen probleem hebben met wetenschap, maar deze in tegendeel bepleiten.

Maar wanneer het om het onderzoeken en traceren van hun religieuze en historische gegevens gaat, dan zijn Alevieten bijzonder verdeeld. Daarbij speelt ook een zeer grote rol, dat het overwegend Soennitische onderwijssysteem steeds de inspanningen van dergelijke wetenschappelijke onderzoeken met alle middelen verhinderd heeft.

Omdat deze ontwikkelingen en met name wetenschappelijk onderzoek over het Alevitisch geloof ontbreken, zijn er vele pogingen tot interpretatie ontstaan, die voor het grootste deel niet wetenschappelijk onderlegd zijn. De ontbrekende onderzoeken hebben ertoe geleid, dat vele mensen geprobeerd hebben het Alevitisme op grond van hun eigen wereldbeschouwing en naar gelang politiek nut te definiëren.

Er zijn ook Alevieten, die geprobeerd hebben zich verre van deze praat te houden, maar ze zijn later eigenlijk ook in deze thematiek verstrikt geraakt. Een belangrijk punt is, dat de Alevieten die een nieuw bewustzijn met betrekking tot de uitoefening van hun religie

ontwikkeld hebben, niet meer wilden, dat hun geschiedenis door vormen van ideologie vervormd zouden worden.

Aan de hand van de uiteenlopende meningen over wat het Alevitisme is, zijn er allerlei discussies zowel bij Alevieten als ook bij niet-Alevieten.

Hierbij moet men ook bedenken, dat ook in Duitsland net zoals in Turkije controverses bediscussieerd worden of het Alevitisme een filosofie, een geloof, een cultuur, een levensvorm van dit alles in één is. Het onbrekende element bij de onderzoeken over het Alevitisme is de wetenschappelijk uitspraak. Om de maatschappelijke structuur van de Alevieten beter te kunnen begrijpen, dient men de leer en de traditie van Alevieten op wetenschappelijk niveau objectief te onderzoeken.

Hoewel de laatste tijd in Turkije en ook in andere landen veel gepubliceerd is, ontbreekt nog steeds dit wetenschappelijk-objectief discours. Daardoor wordt verhinderd, dat de Alevieten naar buiten als gemeenschap kunnen optreden. Daarbij speelt ook een belangrijke rol, hoe Alevieten hun geloof waarnemen.

Aanspraken ten opzichte van de Turkse staat

Om de huidige situatie van Alevieten in Turkije te kunnen begrijpen dient men eerst een blik te werpen op hun aanspraken. Alevitische organisaties in Turkije hebben de laatste tijd een bewustzijn ontwikkeld dat zich om deze aanspraken gevormd heeft. In het begin van de Turkse republiek werden ze gewoon over het hoofd gezien, maar hebben heftig hun burgerrechten opgeëist. Van algemeen belang is de erkenning van het Alevitisme in Turkije. Daarbij moet men ook beklemtonen, dat waar Alevieten aanspraak op maken en dan met name Alevitische organisaties, uiteenlopen.

Men spreekt van drie „verlangens“ van Alevieten: defensieve verlangens, competitieve verlangens en offensieve verlangens. Zowel de defensieve als de offensieve verlangens worden door alle Alevitische verenigingen nagestreefd. Bij deze verlangens gaat het om: stoppen met het oprichten van moskeeën in Alevitische dorpen, bestraffen van hen die aan aanslagen op Alevieten deelnamen, een plek in de massamedia, gelijkberechting net zoals de Soennieten en neutraliteit van de staat.

Maar bij de offensieve verlangens is er tweespalt onder Alevieten. Dit hangt ermee samen, dat men het Alevitisme niet te definiëren is. Zoals in andere hoofdstukken al besproken is, is er onder Alevieten onenigheid wat men onder het Alevitisme dient te verstaan. Het gaat hier om hoe de staat het Alevitisme zal erkennen.

Wat Alevieten van de Turkse staat verlangen, beschrijft de vereniging ATAG in een persverklaring op de volgende manier:

- De organisatie voor religieuze aangelegenheden dient of afgeschaft te worden of naar het voorbeeld van moderne landen omgevormd te worden, zodat deze ook Alevitische burgers en andere geloven in Turkije dient. Men dient het

Alevitisch geloof op die manier ook de kans te geven zich in de maatschappij zichtbaar te maken!

- In Alevitische dorpen mogen geen moskeeën gebouwd worden, maar zij die er al zijn dienen in Cem-huizen veranderd te worden, waarin Alevieten hun geloof en tegelijk hun sociale en culturele activiteiten kunnen uitoefenen (uitvoeren)!
- Het leerplan voor het noodzakelijke religieuze onderricht in de scholen dient in ieder geval over de Alevitische leer te gaan. Zoals elke burger hebben ook Alevieten het recht hun geloof op scholen te onderwijzen!
- Studies en activiteiten voor en over Alevitische cultuur, filosofie, literatuur dient men financieel te ondersteunen. Alle wettelijke belemmeringen worden opgeheven!
- Zij die hebben deelgenomen aan de bloedbaden in Maraş, Sivas, Çorum en in het Gazi-kwartier dienen bestraft te worden!
- Er dienen gedenktekens te komen, die aan de afgrijpselijke moord op Alevieten doen herinneren.
- De status, die voor moskeeën geldt, dient ook voor Cem-huizen te gelden, dit betekent dat de uitgaven voor stroom, water, enz. door de staat gefinancierd moet worden!
- Men dient vormingsinstituten en hogescholen op te richten om leraren en academici voor het Alevitisme-onderricht op te leiden!
- Het klooster *Hacı Bektaş (Dergah)* is het meest belangrijke geloofsoord en daarom het centrale bedevaartsoord voor Alevieten. Het klooster dient niet meer als museum

waarvoor intreegeld gevraagd wordt, uitgebaat te worden. Het klooster dient zo snel mogelijk als bedevaartsoord aan de Alevitische koepelorganisatie te worden overhandigd.

- Tegen de Alevieten gerichte schriftelijke en visuele lasteringen en ook valse aannames dienen aan banden gelegd te worden en zij die laster verspreiden, dienen bestraft te worden.
- De religieuze dagen van Alevieten zoals het Muharrem-vasten en de andere Alevitische feestdagen dienen openbaar bekend gemaakt te worden. Aan deze moet ook zoals aan andere religieuze feestdagen een officiële status toegekend worden.
- Het doelgericht optreden van Alevieten in het Turkse openbare leven en het vragen om meer rechten, tonen dat de Alevieten zich in een continu proces van verandering bevinden. Daarbij zijn de verlangens van Alevieten in burgerrechtelijke zin dingen die voor zichzelf spreken, maar men stoot echter weer op de grenzen, omdat de Turkse republiek sinds de stichting van de moderne staat een conservatieve geloofsovertuiging voorstaat. De huidige toestand van Alevieten is ook iets, waaraan andere religieuze minderheden zich kunnen spiegelen.

Alevitische gedichten

Kainatın aynasıyım

Kainatın aynasıyım
Mademki ben bir insanım
Hakkın varlık deryasıyım
Mademki ben bir insanım

İnsan hakta hak insanda
Ne ararsan var insanda
Çok marifet var insanda
Mademki ben bir insanım

Tevratı yazabilirim,
İncil'i dizebilirim
Kuran'ı sezebilirim,
Mademki ben bir insanım.

Daimiyim harap benim
Ayaklara turap benim
Aşk ehline şarap benim
Mademki ben bir insanım

Ik ben de spiegel van het universum

Spiegel van het universum ben ik,
Dat ben ik werkelijk, een mens.
Oceaan der waarheid ben ik,
Dat ben ik werkelijk, een mens.

Mens en waarheid, ze zijn één,
Wat je zoekt, je vindt het in de mens
Een mens, bestaat uit kennis,
Dat ben ik werkelijk, een mens.

De Thora, die kan ik schrijven,
De bijbel in verzen schrijven,
Vervul wat verborgen is
In de Koran, een mens

Ik, Daimi, ben een bouwval,
Aarde onder je voeten,
Instrument waar God op speelt.
Dat ben ik werkelijk, een mens.

Sorma be birader mezhebimizi

Sorma be birader mezhebimizi
Biz mezhep bilmeyiz yolumuz vardır
Çağırma meclis-i riyaya bizi
Biz şerbet bilmeyiz dolumuz vardır

Biz müftü bilmeyiz fetva bilmeyiz
Kıl ü kal bilmeyiz ifta bilmeyiz
Hakikat bağında hata bilmeyiz
Şah-ı Merdan gibi ulumuz vardır

Bizlerden bekleme zühd ü ibadet
Tutmuşuz evvelden rah-ı selamet
Tevalla olmaktır bize alamet
Sanma ki sağımız solumuz vardır

Ey zahit surete tapma hakkı bul
Şah-ı velayete olmuşuz hep kul
Hakikat şehrinden geçer bize yol
Başka şey bilmeyiz Ali'miz vardır

Nesimi esrarı faş etme sakın
Ne bilsin ham ervah likasın hakkın
Hakk'ı bilmeyene Hak olmaz yakın
Bizim Hak katında elimiz vardır

Vraag niet naar onze geloofsbelijdenis

Mijn broeder, vraag niet naar onze geloofsbelijdenis.
Die kennen we niet, we volgen onze "weg"
Roep ons niet in de gemeenschap van de schijnheiligen.
Stroop kennen we niet, volle kelken hebben wij.

Geen mufti's en fatwa's hebben wij.
Leuteren, we doen het niet, prediken geen haat.
Wijken nooit van de waarheid af.
Wij zijn even groot als Şah-ı Merdan

Wij vereren God niet door de wereld af te zweren.
Al eerder vonden wij een pad naar redding.
Ehl-i Beyt te beminnen is ons teken.
Niet rechts, niet links gaan wij, maar wel ons pad.

Zweer je de wereld af? Vereer dan niet
De kopie, een boek, maar vind de "waarheid"
Wij dienen de Şah-ı velayet, het pad van de stad der waarheid
Voert naar ons. Wij kennen niet anders. Wij hebben onze Ali

Nesimi, openbaar niet wat geheim is.
Hoe zal de onervaren ziel het gezicht
Der waarheid kennen? Wie de waarheid
Niet kent, hem is God niet nabij.
Wij pakken de klink van de "poort der waarheid".

Spreuken

„Een weg zonder wetenschap eindigt in duisternis“.

„Elk vat wordt bij het vullen ervan steeds smaller. Maar het vat van het weten wordt steeds breder.“

„Geen beter bezit dan verstand;
Geen betere vriend dan een goed karakter;
Geen betere erfenis dan fatsoen;
Niets meer waard dan kennis.“

„Wat u niet wilt dat u geschiedt, doet dat ook de ander niet.“

„Meer werken en minder bidden is beter dan weinig werken en meer bidden.“

„Wil je iets bereiken, geloof er dan zelf echt in en pas dan kunnen anderen erin geloven. “

„Ya Huseyin, als je naar verre streken gaat, richt je dan op de gebruiken en zeden die daar heersen.“

„Het grootste wat Allah (God) ons heeft gegeven, is ons verstand.“

„Als je je leven als werk ziet, stel wat je vandaag kunt doen niet tot morgen uit, want wat er morgen gebeurt, weet niemand.“

De heilige Ali

„Minacht geen mens en geen volk!“

„Gelukkig de mens die gedachtenduisternis verlicht.“

„Laten wij een zijn, groot zijn, laten wij daadkrachtig handelen!“

“Hitte komt van het vuur, niet van de plaat,
de wonder is het hoofd, niet de kroon,
wat je ook zoekt, zoek het in jezelf en niet in Jeruzalem, in Mekka
of op pelgrimstocht.“

„Je dient bescheiden te zijn en nooit een hart te breken.“

„Het universum is de zichtbare gestalte van God.“

„Rituele gebeden maken geen mens beter.“

„Geen woorden, maar daden.“

„Bid niet met de knieën, maar met het hart.“

„Het meest belangrijke boek om te lezen is de mens.“

„Maak goede vorming voor vrouwen mogelijk.“

„God en mens staan niet tegenover elkaar, maar zijn met elkaar
diep verbonden.“

Hacı Bektaş-i Veli

Een gebed / Gülbank

Beste God,

Verhoor in naam van de Ehlibeyt onze gebeden.

Vergeef ons onze zonden, vergeef ons onze fouten en erbarm u over ons.

Gij zijt almachtig en onze beschermer.

Laat ons niet van het rechte pad afwijken, bescherm ons tegen onheil.

Leg ons geen last op die te zwaar voor ons is.

Goede God, zegen ons met wat goed is, schenk ons kinderen, die de rechte weg begaan.

Moge Hızır ons beschermen, imam Ali ons begeleiden, Hacı Bektaş-i Veli onze helper zijn.

Verhoor onze gebeden, neem ze aan.

U komt alle lof en eer toe!

Alevi-Alevitisch

Het is tegenwoordig erg gemakkelijk om aan informatie te komen.

We leven immers in een technologische tijdperk.

Ondanks dit gegeven bereikt begrijpbare informatie over de grondbeginselen van het alevitisme de Alevieten niet.

Er is ook weinig begrijpbare informatie beschikbaar over het alevitisme.

Veel mensen in de wereld hebben geen weet van het bestaan van het alevitisme.

Het zien van dit gemis was voor mij aanleiding om de grondbeginselen van het alevitisme en informatie over Alevieten naar andere talen te vertalen.

Naar aanleiding hiervan wil ik graag nogmaals de inhoud van mijn boek nu met u delen.

Het Begrip Alevi:

‘Alevi’ zijn betekent: je verbonden voelen met de heilige Ali, zijn pad volgen, zijn geloof en gedachtengoed te erkennen, zijn ‘zijn’ (in theorie en praktijk) als beginsel nemen.

De Geschiedenis van het Alevitisch Geloof:

Net zoals in vele geloven begint ook de oorsprong van het Alevitisch Geloof bij de profeet Adam, (al is het symbolisch voor sommigen).

Adam en de verscheidene profeten die hem volgden, zijn boodschappers van God's Woord.

Zo ook de laatste profeet Mohammed, die met de heilige Ali het geloof heeft vervolmaakt.

Vanuit dit niveau/punt hebben veel geleerden en volgers het geloof

aan de navolgende generaties overgedragen.

De betekenis van God in het Alevitisch Geloof:

Het hele universum en al wat daarin bestaat heeft God geschapen. God heeft de algehele schepping voor de mens gecreëerd.

De mens is in de gehele schepping de meest waardevolle en meest eervolle.

Nog voordat de wereld en universum waren geschapen (nog voor de Big bang) was de ziel (can) er.

De zielen bestonden in de zielentijd (?) Bezm-i Eleste, wat in het Perzisch letterlijk “Ben ik niet jullie Schepper” betekent. Tijdens de Bezm-i Eleste hebben zielen een gelofte afgelegd aan de Schepper/God dat Hij hun Schepper is en ze dat nooit zullen vergeten.

De transformatie van de ziel (onzichtbare) naar een wereldlijke gedaante (zichtbare) heeft de mens te danken aan de gelofte die is afgelegd tijdens Bezm-i Eleste.

Hier in het wereldlijke zal de ziel moeten tonen dat de gelofte nog altijd geldend is voor hem/haar door zich aan regels en plichten te houden.

Wat zijn die regels ?

De regels kunnen omschreven worden als Kunt-u Kenz, wat betekent: diegene die de Schepper kennen, verheven/verlicht leven, diegenen die een harmonieus leven leiden (in harmonie met zichzelf en met hun omgeving) of naar een dergelijk leven streven.

God wilde ontdekt worden en wij hebben hem als Schepper erkent, daarom zijn wij Aleviet.

Want wie God kent, kent zichzelf. En diegene die zichzelf kennen, kennen de geheimen des levens en zullen een waardevol even leiden.

Om God te kennen zal men moeten bidden en tot bezinning komen. Dit gebeurt in fases en volgens de leer: 4 Deuren en 40 treden/ Dort

Kapi Kirk Makam.

God heeft, door de liefde, met de liefde en voor de liefde, het gehele universum geschapen en alleen als de mens tijdens zijn bestaan de liefde centraal heeft staan zal het een leven hebben waarin hij/zij God kent.

Niet angst, maar liefde is leidend en de waarheid. God en liefde is liefde voor de gehele Schepping. Zoals Yunus Emre ook zegt: “heb de Schepping/het geschapene lief, door de liefde voor de Schepper.”

Belangrijke personen in het Alevitisme:

In het Alevitisme zijn Mohammed, Jezus, Mozes, David en alle overige profeten belangrijk en worden beschouwd als de Boodschappers van God.

De Ehlibeyt en de 12 imams zijn heilig. Haci Bektasi Veli, Pir Sultan Abdal, Hallaci Mansur, de 7 heilige troubadours en nog vele nog niet opgenoemde personen, geleerden, geestelijken, afstammelingen van de profeet zijn elk afzonderlijk erg belangrijk in het Alevitisme.

Deze afstammelingen zijn verantwoordelijk voor het overdragen en verspreiden van de boodschap van God aan ons en de gehele mensheid.

Het Gebed in het Alevitisme:

Het gebed die Alevieten beoefenen wordt gemengd gedaan en heet Cem.

De oorsprong van de Cem ligt in de ‘Bijeenkomst van de Veertigen’, “Kirkklar Cemi”.

Tijdens de Cem wordt er geen onderscheid gemaakt tussen man/vrouw, rijk/arm, in etniciteit, iedereen die een Cem betreedt is gelijk aan elkaar, is een Can (ziel).

Alle titels, functies, fortuin die men in het dagelijkse leven heeft

worden buiten de Cem gelaten, om als Can de Cem te kunnen betreden. De Cem is niet alleen een bijeenkomst om te kunnen bidden, het dient ook als een rechtssysteem voor de gemeenschap waarin onrecht recht wordt gezet en eventuele ruzies worden bijgelegd. De Cem heeft dus als functie om individuele rust te vinden maar ook de gemeenschappelijke.

De voorganger van de Cem is een dede. De dede is een afstammeling van de profeet Mohammed, welke via de heilige Ali loopt. Tijdens de Cem worden de 12 heilige diensten uitgevoerd, gezamenlijk gebeden en onder leiding van een baglama religieuze liederen gezongen.

De Semah is een onderdeel van de Cem wat symbool staat voor de 'hemelvaart' tijdens de draaibewegingen van de Semah.

Het individueel Gebed in het Alevitisme:

Het gemeenschappelijk gebed buiten beschouwing gelaten, is er geen richtlijn, aangewezen vorm of tijd voor individueel gebed. Men kan bidden wanneer hij/zij daar behoefte aan heeft en in welke vorm dan ook.

Vasten in het Alevitisme:

In het Alevitisme is er sprake van twee basis vastenperiodes, namelijk Muharrem en Hizir.

Tijdens de maand Muharrem staat het rouwen centraal. Buiten het vasten om, rouwen de alevieten om Huseyin, de kleinzoon van profeet Mohammed, die is omgekomen in Kerbela.

Zijn moordenaar Yezid daarentegen wordt verafschuwd. Deze vastenperiode duurt 12 dagen en wordt beëindigd door op de 13^e dag een zoete spijs te eten, dit wordt Asûre genoemd. De vastenperiode Hizir wordt gedefinieerd als dankbaarheid voor God en de gegeven zegeningen.

Feestdagen

De meest belangrijke feestdagen in het Alevitisme zijn het Offerfeest, Nevruz, Hidirellez en Gadir-i Hum.

De dood in het Alevitisme

In het Alevitisme gelooft men dat het lichaam sterft en de ziel voort blijft leven. Het lichaam zal zich mengen met de aarde, het zal terugkeren naar zijn herkomst.

De ziel zal ook terugkeren naar onze Schepper, dit gebeurt wanneer een aleviet tijdens zijn leven zich heeft gehouden aan de regels binnen het Alevitisme.

Wanneer de persoon dit niet of onvoldoende heeft gedaan. Zal hij/zij moeten verschijnen voor de **Ulu Divan (?)**. Hier zal er een rechtvaardige beslissing genomen worden.

Alevitisme en moraal

De grondlegger van het moraal is Haci Bektasi Veli, een van de belangrijkste geestelijken binnen het Alevitisme.

Zijn beroemde zin: eline, beline, diline sahip ol, staat centraal binnen het Alevitisme; de vertaling luidt als volgt: “Beheers je handen, tong en lendenen!”

Hiermee wordt er vastgelegd dat Alevieten moeten leven met fatsoen. Ze moeten rekening houden met hun naasten en hen zo weinig mogelijk kwetsen.

Wegbroeder- of zusterschap

Binnen het Alevitisme is het van belang dat elke Aleviet een zogenaamde Müsahip heeft. Müsahip betekent wegbroederschap.

Hiermee wordt de hemelse broeder- of zusterschap van de Alevieten aangeduid.

De wegbroederschap gaat ver voorbij het fysieke broeder- of zusterschap.

Bij Musahiplik slaan de broeders/zusters een gezamenlijke weg in. Zij volgen hetzelfde morele systeem, bevinden zich op hetzelfde spirituele niveau en delen dezelfde meningen en gevoelens. Men kan deze broeder- of zusterschap als oneindig beschouwen.

4 poorten en 40 treden

Om een volmaakt mens te worden, waarbij men de goddelijke waarheid in zichzelf ontdekt en begrepen heeft, moet men de weg volgen die leidt naar de 40 treden.

Elk van de vier poorten kan gedefinieerd worden als een school. De mens dient te begrijpen dat zichzelf de sleutel voor de waarheid is, waarnaar zij zoekt.

Het is belangrijk dat de mens deze weg met het hart en de ziel daadwerkelijk afloopt.

Aantal en verdeling der Alevieten

De meeste Alevieten komen voor in Turkije, het Midden-Oosten en de Balkan.

Na 1950 zijn de Alevieten vooral vertrokken naar Europa. Daarnaast zijn er veel stromingen in het Midden-Oosten en andere continenten die veel overeenkomsten hebben met het Alevitisme.

Het aantal Alevieten is helaas niet vast te stellen. Wel zijn er hier uitspraken over gedaan, wat ook niet zeker is. Zo wordt er gezegd dat er ruim 20 miljoen alevieten leven in Turkije. In Europa is dit ongeveer 1,5 miljoen, waarvan honderdduizend uit Nederland komen.

Dilan maakt kennis met Semah

“Dilan, mijn mooie dochter, ik weet het, je wilt niet echt deelnemen aan de Semah(rituele dans) cursus, maar als moeder raad ik het je wel aan om te gaan.

Als je echt niet wilt, hoeft je natuurlijk niet te gaan.

Ik zal er niet om treuren of het je kwalijk nemen”.

“Het is goed mama, als jij het wilt, ga ik.

Maar mama ik zeg het wel alvast, als het me niet bevalt ga ik er nooit meer heen. Dan mag je je niet beledigd of verdrietig voelen afgesproken?”

“Mijn mooie dochter, ik heb het je toch al gezegd, ook al zou je er helemaal niet naar toe gaan, dan nog zou ik me niet verdrietig of beledigd voelen.”

Na dit gesprek liep Dilan naar haar moeder, omhelsde haar en gaf haar een kus op haar haren en zei:” Mijn mooie, begripvolle moeder. Jij bent mijn koningin”.

Vervolgens ging ze lachend naar haar kamer.

Şehriban keek haar dochter na en dacht: wat is ze gegroeid en mooi geworden.

Wat gaat de tijd snel. Ze was trots op haar dochter.

Şehriban had met veel moeite en kracht haar kinderen opgevoed en groot gebracht.

Ze had haar best gedaan om haar kinderen het geloof bij te brengen en om ze het juiste pad te laten bewandelen.

Kort na dat ze naar de grote stad waren verhuist, stierf haar man bij een arbeidsongeval.

Sindsdien stond ze er alleen voor en moest ze zich om alles bekommeren.

Anders dan haar dorp zat de grote stad vol met gevaar en problemen.

Het was een zware overlevingsstrijd in het vreemde, maar ondanks alles was het Şehriban gelukt om haar kinderen alleen op te voeden.

Ieder mens ervaart pijn anders.

Niemand kan in de gevoelswereld van een ander kijken.

Daarom kon ook niemand weten hoe het bij Şehriban eruit zag, wat zij allemaal voelde.

Ondanks alle moeilijkheden gaf ze haar geloof nooit op.

Ze bleef bidden tot God en verzocht God om al het kwade en slechte uit hun leven te verbannen.

Dilan was haar jongste kind. Ze was zwanger van Dilan toen haar man kwam te overlijden.

Dilan heeft haar vader nooit gekend.

Voor Şehriban was haar dochter speciaal. Ze probeerde altijd teder en liefdevol met haar dochter om te gaan.

Dilan hield van het leven in de grote stad en liet zich toch wel een beetje verblinden door het moderne leven.

Şehriban kende haar dochter heel goed en vertrouwde haar, maar ergens had ze toch wel haar twijfels.

Daarom wilde ze dat haar dochter het gebedshuis (Cem huis/ Cemevi) zou bezoeken.

Şehriban hoopte dat daar het hart van haar dochter vervuld zou worden door de liefde voor Hz. Ali en Ehlibeyt (de heilige Ali, schoonzoon van profeet Mohammed en zijn familie)

Ze wilde Dilan niet beïnvloeden en liet daarom niet merken hoe blij ze was met de beslissing van haar dochter.

Het maakte haar gelukkig dat haar dochter een dienst (Cem) zou bijwonen in het gebedshuis en deel zou nemen aan Semah (rituele dans).

Tegen de avond gingen Şehriban en haar dochter op weg naar het Cem

huis/Cemevi.

Daar aangekomen nam Sehriban afscheid van haar dochter.

Ze ging niet mee naar binnen, omdat ze haar dochter niet wilde beïnvloeden of nerveus maken.

Ze nam voor de deur afscheid van haar dochter.

Voordat ze ging richtte ze zich tot God en zei zachtjes: "lieve God, u kent mijn hart. Laat u alstublieft niet toe dat mijn dochter ontspoot, houd haar op het juiste pad en laat haar niet van het geloof vervreemden.

Vervul haar hart met uw geloof en uw weg".

In de tussen tijd bracht Şehriban een bezoek aan haar vrienden Fatma en Muharrem, die vlakbij het gebedshuis woonden.

Maar in gedachten was ze bij haar dochter.

Dilan wilde eigenlijk niet aan de rituele dans: Semah deelnemen.

In het gebedshuis was ze ook niet echt geïnteresseerd.

Ze wilde eigenlijk hier helemaal niet zijn.

Niet dat ze ongelovig was.

Als kind kwam ze samen met haar moeder regelmatig naar het gebedshuis en woonde ook diensten(Cem) bij.

Maar na een tijdje ging zij zich vervelen en verzoonde ze smoesjes om niet naar het gebedshuis te gaan.

Dit was haar moeder opgevallen en daarom hoefde ze ook niet meer mee.

Bij uitzondering was ze nu wel gekomen puur om haar moeder gelukkig te maken.

Maar dit was wel meteen de eerst en de laatste keer dacht ze.

Ze zou haar moeder vertellen dat Semah en het gebedshuis niets voor haar was.

Met deze gedachten liep Dilan het gebedshuis in.

Bij de ingang kwam ze de jongeren tegen die bij de Cem ceremonie (een Alevitische religieuze bijeenkomst) de 12 diensten zouden gaan verrichten.

Daartoe behoren ook de jongeren die de Semah dans zouden gaan uitvoeren.

“Hallo Dilan, hartelijk welkom“ zei iemand met een glimlach.

Dilan herkende hem, dit was Umut, een verre verwante uit hun dorp.

Hij was een van de jongeren die deelnam aan de Cem ceremonie en was een actief lid van de jeugd raad.

Umut wist dat Dilan zou komen.

Şehriban had bij de laatste dienst (Cem) met de Dede (geestelijke leider van de Cem) erover gehad en de situatie aan hem uitgelegd.

Dilan was een vreemde, maar voelde zich niet zo.

Buiten Umut waren er ook andere jongeren die Dilan kende ook al wist ze hun namen niet meer, maar ze herkende hun wel van gezicht.

“De Semah cursus begint direct” zei Umut. Ze liepen samen naar het gebedsruimte.

Voor de deur trok Umut zijn schoenen uit, kuste de deurlijst symbolisch en stapte over de deurdrempel heen zonder het aan te raken.

Dilan trok ook haar schoenen uit en stapte over de deurdrempel heen zonder het aan te raken, maar ze kuste de deurlijst niet.

Ze bekeek de gebedsruimte. Het eerste wat haar opviel was de grote kroonluchter aan het plafond.

De ruimte leek veel helderder en ruimer dan in haar herinneringen.

Verlegen volgde Dilan, Umut die naar de andere aanwezigen toe liep.

Umut kuste uit respect de hand van de Dede (de geestelijke leider).

De Dede kuste op zijn beurt afwisselend de wangen van Umut drie maal.

Dilan kuste ook de hand van de Dede.

“Dede, dit is Dilan, de dochter van tante Şehriban.

Ze had u over haar dochter verteld.

Dilan zal deelnemen aan de Semah en ook een van de 12 heilige diensten vervullen” zei Umut.

“Hartelijk welkom Dilan” zei de geestelijke, Ali Haydar.

Hij was 45 jaar oud en is de geestelijke leider van het gebedshuis.

Hij was niet alleen verbonden aan dit gebedshuis.

Ali Haydar Dede hielp overal waar het nodig was.

Door het combineren van zijn, vanuit huis meegegeven geloofsleer en zijn moderne studieer van deze tijd behoorde hij tot de nieuwe trend Dede's en genoot veel aanzien.

Hij had een belangrijke positie in de samenleving. Vooral bij de jeugd was hij erg geliefd.

Hij begreep hun taal en kon met hen over het geloof en over algemene zaken praten.

Zijn kennis was zeer uitgebreid en helder/duidelijk.

De jongeren konden alles met hem vrijuit bespreken en waren erg tevreden over hem.

Daarom was hij voor andere gebedshuizen en voor de gemeenschap erg belangrijk.

Ali Haydar Dede ging op de grond zitten.

En de jongeren die de 12 heilige diensten zouden gaan uitvoeren, volgden zijn voorbeeld en gingen ook op de grond zitten.

Ze zaten in een cirkel zodat iedereen elkaar kon zien.

Dilan was niet gewend om op de grond te zitten.

Ze had wat moeite om de juiste zitpositie te vinden.

“Lieve vrienden vandaag wil ik het met jullie over de 12 heilige diensten hebben en daarna over het belang van de Semah (rituele dans).

Afsluitend kan Cafer Sadik voor ons passende liederen op de baglama

(ook wel bekend als Turkse gitaar) spelen en kunnen wij een Semah uitvoering doen als jullie dat willen.

Beste vrienden jullie zijn hier om God te dienen.

Weten jullie eigenlijk het belang en de betekenis hiervan?

Op grond van sociale, culturele, politieke en nog heel veel andere gronden ondersteunt en of dient een mens moreel en/of financieel die instellingen die hij/zij waardeert.

Bijvoorbeeld iemand wordt lid van een politieke partij, omdat die zijn of haar normen en waarden en standpunt vertegenwoordigd.

Hij of zij kan dan zo'n partij moreel en/of financieel bijstaan/dienen door bijvoorbeeld actief deel te nemen aan zo'n partij, in het bestuur te zitten en door maandelijks contributie te betalen.

Al deze activiteiten zijn erg waardevol, nuttig en van groot belang voor de maatschappij.

We mogen deze activiteiten niet onderschatten en zeker niet buitensluiten.

Maar je dienstbaar stellen in Alevitische verenigingen en gebedshuizen (Cemevleri) vinden wij veel belangrijker.

Waarom is dit zo?

Om te beginnen: Alevitisme is de weg van God, de ultieme waarheid.

Dit pad leidt ons naar geluk en tevredenheid.

Ons doel is om een volkomen mens (insan-i Kamil) te worden.

Een volkomen mens bevrijdt zich van alle vormen en formaliteiten van de wereld en wijdt zich uitsluitend aan het geloof.

Eeuwen lang dienden de geleerden, de heiligen dit doel en ontwikkelden zich zo tot een volkomen mens (insan-i Kamil).

Dit is de betekenis van het aardse leven.

Jezelf kennen en begrijpen waarom je ziel in een lichaam huisvest.

Na dit inzicht verrijken we ons leven en ons perspectief.

Is het niet belangrijk om het geloof te dienen dat van ons de perfecte mensen maakt?

Het feit dat je een bijdrage levert aan maatschappelijke en of culturele instellingen kan nooit gelijk worden gesteld met het dienen van Alevitisme.

De weg van God dienen betekend niet alleen dat je actief bent in gebedshuizen en Alevitische verenigingen.

Het omvat ook gebed, overpeinzing/contemplatie en verdere scholing.

Al deze afzonderlijke punten vormen een eenheid.

Het dienen van dit kostbare geloof moet men niet als werk, arbeid of als verplichting zien.

In God geloven betekent het pad volgen en dienen met liefde, vreugde, opoffering en onbaatzuchtigheid.

Klaag nooit over anderen die weinig bereidheid tonen om dit te doen.

Veel belangrijker is jou eigen dienstbaarheid, je inzet, je energie en liefde voor de weg van God.

Alevitisme is een voorrecht dat moet worden gewaardeerd.

Het dient een hogere doel. Kortom, dit pad vereist een constante inspanning om het doel te bereiken.

We danken iedereen die de weg van God dienen en zich dienstbaar zullen stellen voor deze weg.

Na deze toespraak bracht Ali Haydar Dede zijn rechter hand naar zijn mond en vervolgens naar zijn hart.

Net alsof hij iemand begroette.

De aanwezige jongeren volgden zijn voorbeeld en zeiden daarbij allemaal tegelijkertijd: "Allah Allah". Dilan deed ook mee.

Toen Dilan zich realiseerde met welke enthousiasme, wil en vreugde Ali Haydar Dede sprak en met welke enthousiasme de aanwezige jeugd luisterde, raakte ze toch wel een beetje van onder de indruk.

Ze ging rechtop zitten en spitste haar oren.

Nog nooit eerder had ze over het Alevitisme nagedacht.

Ze was van mening dat men gewoon in een religieuze omgeving werd geboren.

Bij toeval stond haar wieg in een Alevitische gezin dacht ze.

“Beste vrienden ik heb geprobeerd om jullie uit te leggen waarom wij het geloof dienen.

Zullen we nu praten over de Semah(een rituele dans)?

Ik zeg praten, maar ik ben continue de enige die aan het woord is“ zei Ali Haydar Dede lachend.

“Vrienden jullie hebben allemaal zeker iets te bieden of zijn jullie van mening dat alleen Dede’s mogen praten?

Nee zo een Dede ben ik niet”.

Nu moest iedereen lachen zelfs Dilan.

Ze verwonderde zich over het atmosfeer in het gebedsruimte, er hing een intieme vertrouwde sfeer.

Ondertussen was ze ook ontspannen en schaamde ze zich niet meer.

“Laat als eerst dit duidelijk zijn: de Semah- dans is niet een gewone dans en ook geen folklore zoals velen denken.

Het is een toewijding aan God.

De Semah behoort tot een van de 12 heilige diensten.

Semah is een aanbidding en verering van God”.

Toen Dilan hoorde dat Semah een veel diepere betekenis had dan zij dacht, wilde ze iets zeggen en slikte eventjes, maar zei toch maar niets.

Ali Haydar Dede vertelde verder: “ja onze Semah is geen voorstelling of een theater.

De dansers proberen met de Semah de liefde en toewijding aan God naar buiten te projecteren.

Om het te kunnen begrijpen moet men de stromende liefde voelen.

De dansers raken in trans en draaien op hun eigen tempo rond,

ondertussen draait de gehele wereld omwille van God rond.

De mens is op deze oneindige en grenzeloze wereld slechts een minuscuul, sterfelijk wezen.

Tegelijk verbergt de mens sinds jaar en dag geheimen, zoals imam Ali al zei: 'Als je tot ware zelfkennis komt, is het gehele universum een punt in je eigen ziel, als je niet tot zelfkennis komt, blijft dit een punt in het universum'.

De Semah-dans is gebaseerd op deze wijsheid.

Het is geen gewone dans en ook geen folklore met cultuurhistorisch aspecten.

Het is een onderdeel van de Cem (eredienst) en behoort zo tot een van de 12 heilige diensten, die men moet vervullen.

De eredienst (Cem) zorgt voor persoonlijk geluk en respect in het algemeen.

Verder wordt erdoor een gevoel van broederschap en het gevoel van eenheid opgeroepen.

Ook worden twisten opgelost en daardoor frustratie en ergernis vernietigd.

Tenslotte wordt het zielenleven voor God en de gemeenschap stilzwijgend geopenbaard en in het hart wordt deze kracht gevolgd.

Men leert om een goed mens te worden, men bereikt moreel een hoger niveau.

Verder helpt de Cem ons te rijpen en ons tot een volkomen mens (insan-i Kamil) te ontwikkelen.

Semah is een onderdeel van ons geloof.

Om dit alles voor buitenstaanders begrijpelijk en zinvol te maken, proberen wij hier ook gedetailleerd op in te gaan: de dans is verbonden met een religieuze context en rituele extase.

Deze wordt collectief beleefd.

Blootsvoets, zuiver, niet egoïstisch en oprecht draaien de dansers zich en proberen de liefde en overgave aan God voor te stellen.

De schitterende gezichten van de Dedes(nakomelingen van de Ehlibeyt) tonen de tevredenheid met de Kirkclar-Semah.

Kirkclar betekent vrij vertaald veertiger en duidt op de verborgen veertig heiligen van het Alevitisch geloof.

Deze Semah is de weg naar wijsheid, een stap in de richting van waarheid en zuiverheid.

Elk gezongen religieus lied, elk opgezegd gedicht wordt door de dansers verinnerlijkt en brengt deze in extase.

In overdrachtelijke zin vliegen ze als kraanvogels richting de hemel.

Ondertussen raken de dansers in extatische eenheid.

Ze verliezen daarbij het contact met de realiteit en keren dan gezamenlijk naar de realiteit terug.

Alleen als men in deze zielstoestand is, kan men de Semah-dans begrijpen.

Pas dan kan men deze op waarde schatten.

Anders blijft het in de ogen van velen slechts folklore uit de kunstgeschiedenis.

Ja er valt veel te vertellen over de Semah, maar voor vandaag is dit wel voldoende”.

Met deze woorden maakte Ali Haydar Dede een einde aan zijn toespraak.

Door alles wat ze te horen kreeg was Dilan zeer verrast en moest het allemaal eerst verwerken.

Haar gezicht was rood geworden.

Ze moest constant aan haar moeder denken.

De gedachten en voornemens die ze had onderweg hiernaar toe en alles wat ze hier te horen had gekregen flitsten door haar heen.

Ze probeerde alles in haar hoofd te ordenen en te begrijpen. In feite voelde ze iets vreemds, iets wat haar hart sneller liet kloppen.

Ondertussen pakte Cafer Sadik zijn baglama (Turkse gitaar) en begon

te spelen.

De jongeren stonden op en vormden een cirkel.

Songül stond helemaal vooraan, gevolgd door Fadime, Umut, Dilan en de rest van de dansers.

Hun armen waren gekruist op hun borst en hun hoofden waren een klein beetje naar voren gebogen.

Hun rechtervoet licht gekruist over hun linkervoet.

Er ging een lichte rilling door Dilan heen.

Haar handen begonnen te zweten.

Wat was ze aan het doen? Wat moest ze doen?

Waarom zat ze niet in een hoekje?

Waarom was ze opgestaan?

Niemand had haar verplicht om mee te doen aan de Semah.

“Hü” zei Ali Haydar Dede, vervolgens begon Cafer Sadık met een onwaarschijnlijk luide stem die niet bij zijn postuur paste een deysis (religieus lied) te zingen.

De deysis ving aan met de volgende zin: ‘Laten we in de naam van God in een cirkel rond draaien (Yaradan askina bir semah edek)’.

Nadat Cafer Sadık voor de tweede maal dit zei. Zeiden alle dansers tegelijkertijd: ”Hü!”, daarbij strekten ze hun rechterarm uit en zetten ze zo hun eerste stap richting de hemel.

Dilan verkeerde in een staat van trance en ook zij draaide in cirkels rond.

Als of ze jaren lange ervaring had.

Ze begreep het zelf niet. Ja dat was zij, Dilan.

Voelde ze haar voeten?

Had ze vaste grond onder haar voeten?

De stappen, de religieus lied (deysis), het “Hü” geschreeuw, de beelden, koepel...

Het gehele universum draaide in het rond.

Deze toestand, deze liefde, deze extase...

Ze kende dit allemaal niet.

Wat was dit allemaal?

Was dit allemaal echt? Ervaart ze dit allemaal echt?

Het verleden, heden en de toekomst vormden nu een eenheid.

Ineens was alles zo duidelijk.

Alles draaide in cirkels rond, de wereld, het zonnestelsel, het atmosfeer, het universum en Dilan was het middelpunt van dit alles.

Dit was een moment wat ze nooit meer wilde missen.

Terwijl Dilan zich in een rituele extase bevond zei Ali Haydar Dede een gebed op.

Şehriban was ook aan het bidden en zei: "Lieve God, vervul voortaan het hart van mijn dochter alleen nog maar met uw liefde".

